

ISSN: xxxx-xxxx (Online)

JOURNAL OF SOCIAL SCIENCES PERSPECTIVES วารสารสังคมศาสตร์ศึกษา

VOL.1 NO.2 MAY - AUGUST 2025
ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม - สิงหาคม 2568

Chaiyaphum Rajabhat University
มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

*Office of Academic Promotion
and Lifelong Learning
Chaiyaphum Rajabhat University*

สำนักส่งเสริมวิชาการ และจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

วารสารสังคมศาสตร์ทัศน์
Journal of Social Sciences Perspectives

ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม – สิงหาคม พ.ศ. 2568

ISSN xxxx-xxxx (Online)

วัตถุประสงค์

เพื่อสร้างพื้นที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางสังคมศาสตร์ในรูปแบบของบทความวิชาการ
และบทความวิจัย

การตรวจสอบทางวิชาการ

บทความได้ผ่านการตรวจสอบทางวิชาการจากผู้ทรงคุณวุฒิบทความละ 3 ท่าน

กำหนดการพิมพ์เผยแพร่

พิมพ์เผยแพร่ปีละ 3 ฉบับ

ฉบับที่ 1 : มกราคม – เมษายน

ฉบับที่ 2 : พฤษภาคม – สิงหาคม

ฉบับที่ 3 : กันยายน – ธันวาคม

เจ้าของ

งานวิจัยและพัฒนา สำนักส่งเสริมวิชาการและจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

167 อาคารบรรณราชนครินทร์ ชั้น 1 ตำบลนาฝาย อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ 36000

โทรศัพท์ 044-815111 ต่อ 4103 ,โทรสาร 044815116

<https://so10.tci-thaijo.org/index.php/rdicpru>

บรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เทอดศักดิ์ ไปจันทิก

ที่ปรึกษา

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
ผู้ช่วยอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

กองบรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.ศิวัช ศรีโสภากุล	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร ปัญญาพงษ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉัตรณรงค์ศักดิ์ สุธรรมดี	มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณภัทร ใจเอ็นดู	มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาย ไชยชิต	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพิ่มศักดิ์ จะรัมย์พันธ์	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐพล ต้นตระกูลทรัพย์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิลุบล ไพเราะ	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อาจารย์ ดร.วีรชน เกษสกุล	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

ผู้ประเมินอิสระ (Peer Review) ตรวจสอบวิชาการประจำฉบับ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประมุข ศรีชัยวงษ์	มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันชัย สุขตาม	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสกสรรค์ สนวนา	มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
อาจารย์ ดร.วีรชน เกษสกุล	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

สารจากบรรณาธิการ

วารสารสังคมศาสตร์ศึกษา (Journal of Social Science Perspectives) ฉบับตีพิมพ์เดือนพฤษภาคม - สิงหาคม พ.ศ. 2568 นี้ เกิดขึ้นจากความต้องการพัฒนาทางวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิให้มีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น หลังจากที่ก่อนหน้านี้ มหาวิทยาลัยฯ มีวารสารที่ได้รับการจัดอันดับในฐาน TCI แล้วสองฉบับ อันได้แก่ วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา และวารสารศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ อย่างไรก็ตาม วารสารทั้งสองฉบับข้างต้น มีขอบเขตการตีพิมพ์ที่ค่อนข้างกว้างขวาง ตลอดจนได้รับความสนใจทั้งจากบุคคลภายนอก และบุคลากรภายในมหาวิทยาลัยจำนวนมาก จึงส่งผลให้พื้นที่การตีพิมพ์ผลงานมีอยู่อย่างจำกัด ด้วยเหตุดังกล่าว งานวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ จึงมีดำริให้จัดตั้งวารสารขึ้นใหม่จำนวน 3 ฉบับ ซึ่งวารสารสังคมศาสตร์ศึกษาเป็นหนึ่งในนั้น ทั้งนี้ วารสารฯ ได้วางขอบเขตของงานที่ตีพิมพ์ในงานด้านสังคมศาสตร์ เช่น รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ สังคมวิทยา นิติศาสตร์ งานด้านการพัฒนาเชิงพื้นที่ และงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาสังคมศาสตร์ โดยมีกำหนดการตีพิมพ์ปีละ 3 ฉบับ คือ ช่วงเดือนมกราคม-เมษายน เดือนพฤษภาคม-สิงหาคม และเดือนกันยายน-ธันวาคม โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อเผยแพร่ผลงานวิชาการทั้งในรูปแบบบทความวิจัย และบทความวิชาการ ซึ่งผลงานที่จะเผยแพร่ได้ต้องผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) ในสาขาวิชานั้น ๆ หรือที่เกี่ยวข้องอย่างน้อย 3 ท่าน เพื่อให้แน่ใจได้ว่าผลงานที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสาร ได้มาตรฐานในทางวิชาการ และสมควรได้รับการเผยแพร่เพื่อเพิ่มพูนองค์ความรู้ด้านสังคมศาสตร์ให้แก่สังคมต่อไป

วารสารสังคมศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ มีความยินดีในการรับพิจารณาบทความวิจัย และบทความวิชาการ จากผู้สนใจไม่ว่าจะเป็นนักวิชาการ ครู อาจารย์ นักศึกษานักวิจัย และบุคคลทั่วไป โดยยึดถือจรรยาบรรณด้านวิชาการอย่างเคร่งครัด และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวารสารฯ จะเป็นแหล่งในการค้นคว้าและเพิ่มพูนความรู้ให้แก่ผู้สนใจทุกท่าน ทั้งนี้ วารสารฯ ยินดีรับข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงทั้งรูปแบบ และเพื่อพัฒนาวารสารฯ ให้ดียิ่งขึ้น ท้ายที่สุด วารสารฯ ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ส่งบทความเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ และขอขอบพระคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้พิจารณาบทความ ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์เพื่อให้งานบทความมีความสมบูรณ์ทางวิชาการ และขอบคุณคณะที่ปรึกษา ตลอดจนกองบรรณาธิการทุกท่านที่มีส่วนช่วยให้วารสารนี้เผยแพร่ได้ตามวันและเวลาที่กำหนด

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เทอดศักดิ์ ไปจันทิก

บรรณาธิการ

สารบัญ

หัวเรื่อง

หน้า

บทความวิจัย

- การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน ภายใต้กระบวนการวิศวกรสังคม ของกลุ่มผู้ผลิตสินค้า
ชุมชน ตำบลนาเสียว อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ 29 - 37
Community product development under the social engineer process
of the community product producer group, Na Siao sub-district,
Mueang district, Chaiyaphum province
คุณัญญาฐ์ คงนาวัง, โชติมา ไชยวงศ์เกียรติ
Kununya Kongnawang, Chotima Chaiwongkiat
- แนวทางการพัฒนาองค์ความรู้ปรับเปลี่ยนฐานความคิดของชุมชนบนความ
เปลี่ยนแปลงของตำบลนาเสียว อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ 38 – 50
Knowledge for development to change the community's mindset on
the changes of Na Siao Subdistrict, Mueang District, Chaiyaphum Province
เพชร อุตมะพันธุ์, สิทธิพรร์ สุนทร, คัทลียา นาวิเศษ
Pochara Uthamaphan , Sutthiphon Sunthon, Cattaleya Navesat
- หลักเกณฑ์และคำแนะนำสำหรับผู้นิพนธ์บทความวิชาการและบทความวิจัย
วารสารสังคมศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน ภายใต้กระบวนการวิศวกรรมสังคม ของกลุ่มผู้ผลิตสินค้าชุมชน ตำบลนาเสียว อำเภอมือจี้ จังหวัดชัยภูมิ

คุณัญญา คุงนาง ¹

โชติมา ไชยวงศ์เกียรติ ²

Received: June 18, 2025 Revised: August 28, 2025 Accepted: August 30, 2025

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน ของกลุ่มผู้ผลิตสินค้าชุมชน ตำบลนาเสียว อำเภอมือจี้ จังหวัดชัยภูมิ และเพื่อหาแนวทางพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน ภายใต้กระบวนการวิศวกรรมสังคม ของกลุ่มผู้ผลิตสินค้าชุมชน ตำบลนาเสียว อำเภอมือจี้ จังหวัดชัยภูมิ มีระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ตัวแทนกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชน ตำบลนาเสียว จำนวน 12 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เชิงพรรณนา

ผลการศึกษาพบว่า ข้อมูลพื้นฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน ของกลุ่มผู้ผลิตสินค้าชุมชนที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นกลุ่มผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชน (OTOP) จำนวน 12 กลุ่มผลิตภัณฑ์ ปัจจุบันบางกลุ่มไม่มีการดำเนินการต่อ บางกลุ่มมีการรวมกลุ่มและผลิตสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชนอย่างต่อเนื่อง โดยส่วนมากกลุ่มต่าง ๆ ขาดระบบการบริหารจัดการที่เป็นระบบและกระบวนการแลกเปลี่ยนถ่ายทอดองค์ความรู้ระหว่างกลุ่ม ส่งผลให้ขาดความต่อเนื่องในการผลิตสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชนในกลุ่ม แนวทางพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนภายใต้กระบวนการวิศวกรรมสังคม ค้นพบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนใหม่จำนวน 3 ผลิตภัณฑ์ โดยมีแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนดังนี้ ผลิตภัณฑ์ชุมชนต้องมีการกำหนดมาตรฐานสินค้า และควบคุมระบบการผลิต ให้มีความสม่ำเสมอ จัดอบรมให้ความรู้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์ สร้างเรื่องราว สื่อความหมายทางวัฒนธรรมในตัวผลิตภัณฑ์ ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ สมาชิกเรียนรู้หลักการขายผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศในช่องทางที่หลากหลาย เน้นเทคนิคการขายผ่านทางสังคมออนไลน์ ผลิตภัณฑ์ที่ตรงต่อความต้องการของตลาดพัฒนาบรรจุภัณฑ์ที่ทันสมัยน่าดึงดูดใจของลูกค้า

คำสำคัญ: การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน, กระบวนการวิศวกรรมสังคม, ตำบลนาเสียว

¹ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ email: kununyakunun@gmail.com

² คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา email: chotima_y@hotmail.com

Development of Community Products through the Social Engineering Process of Community Product Production Groups in Na Siao Subdistrict, Mueang District, Chaiyaphum Province

Kununya Kongnawang¹

Chotima Chaiwongkiat²

ABSTRACT

The objective of this study were to examine the basic information on community products of the community product production groups in Na Siao Subdistrict, Mueang District, Chaiyaphum Province, and to explore approaches for developing these products under the social engineering process. The research employed a qualitative methodology, using in-depth interviews with 12 key informants representing the community product producers' group in Na Siao Subdistrict. Data were analyzed using descriptive analysis.

The study found that among the 12 community product production groups registered as community product entrepreneurs (OTOP), some groups have ceased operations, while others have merged and continue to produce community products. This situation has primarily resulted from the lack of a systematic management structure and insufficient processes for knowledge exchange and transfer between groups, leading to discontinuity in community product production. Community product development guidelines under the social engineering process have led to the discovery and creation of three new community products. The development guidelines are as follows: community products must establish product standards and implement production control systems to ensure consistency; provide training on product design, storytelling, and the incorporation of cultural meaning into products; promote public relations; enable members to learn sales principles through various information technology channels, with an emphasis on online and social media marketing techniques; produce products that meet market demands; and develop modern, attractive packaging that appeals to customers.

Keywords: : Development of community products; social engineering process; Na Siao Subdistrict

¹ Faculty of Liberal Arts and Science, Chaiyaphum Rajabhat University email: kununyakunun@gmail.com

² Faculty of Management Sciences, Nakhon Ratchasima Rajabhat University email: chotima_y@hotmail.com

บทนำ

ประเทศไทยยังมีโอกาสของการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากโดยการพัฒนาคมนทั้งด้านความรู้ ภูมิปัญญา ชีตความสามารถ ในการดำเนินงานและการวางแผนการทำงานอย่างมีส่วนร่วม เพื่อเสริมสร้างทุนทางสังคมที่เข้มแข็ง (ขวัญกมล ดอนขวา และณัชชา ลิมปศิริสุวรรณ, 2563) หากพิจารณาความเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์การค้าเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและชุมชน จะพบว่า การพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากได้ถูกระบุให้เป็นส่วนหนึ่งของแผนหลักของประเทศเกือบทุกแผน เพื่อเพิ่มศักยภาพ ชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็งและลดช่องว่างของรายได้ระหว่างภาค และมีการกระจายรายได้ที่เป็นธรรมโดยมีแผน บูรณาการให้ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมและผู้ประกอบการชุมชนสามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจได้

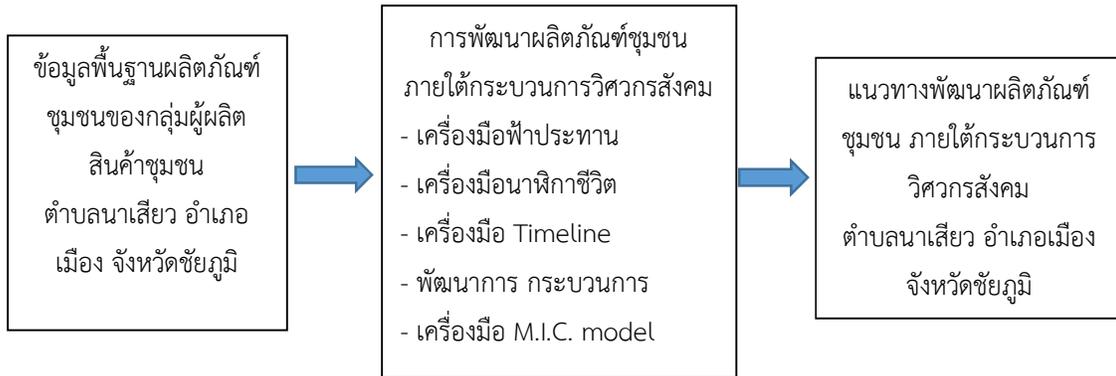
การเสริมสร้างชุมชนให้เข้มแข็งจึงเป็นกระแสเรียกร้องของสังคมให้หันกลับมาพิจารณารากเหง้าของตนเองตั้งแต่ความเป็นจริงของสังคมและกระบวนการศึกษาเรียนรู้เพื่อให้ชุมชนพัฒนาตนเอง สามารถพึ่งพาตนเองได้ หากมองในแง่เศรษฐกิจ สามารถพิจารณาความเข้มแข็งของชุมชนได้จากศักยภาพของชุมชนในการจัดการระบบเศรษฐกิจ การปรับตัวเข้ากับการผลิต เพื่อการค้า มีกลไกในการรวมกลุ่มเพื่อดำเนินกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ มีการจัดระบบตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ (ชมพูนุช หุ่นนาค และคณะ, 2560) ผลผลิตตามท้องถิ่นมาจากภูมิปัญญา เอกลักษณ์และวัฒนธรรม ในแต่ละพื้นที่มีทรัพยากรที่ แตกต่างกันไป ทรัพยากรบางชนิดสามารถนำมาทำประโยชน์ให้กับชุมชนมาอย่างช้านานจนกลายเป็นภูมิปัญญาของ ท้องถิ่นนั้น และคนในท้องถิ่นก็ใช้ความรู้ความสามารถที่มีนำมาพัฒนา ดัดแปลง ต่อยอด สร้างสรรค์ให้เป็นผลิตภัณฑ์ขึ้นมา ในปัจจุบันผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นที่เกิดจากภูมิปัญญา ได้รับความสนใจจากผู้บริโภคในตลาดมากขึ้น ดังนั้นผู้ประกอบการ จึงต้อง หันมาให้ความสำคัญในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้สามารถแข่งขันและยกระดับสินค้าชุมชนมากขึ้น การพัฒนาผลิตภัณฑ์ ถือว่า เป็นสิ่งที่มีความสำคัญ แต่ปัญหาหนึ่งที่พบได้เกือบทุกชุมชน คือปัญหาด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ยังไม่เป็นที่ต้องการของ ผู้บริโภค การออกแบบผลิตภัณฑ์จึงเป็นส่วนที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ชุมชน ปัจจัยสำคัญในการทำ ธุรกิจเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายอย่างแท้จริง คือการสร้างความสำเร็จในตัวสินค้า ดังนั้นการเรียนรู้เทคนิคการสร้างหรือ ออกแบบผลิตภัณฑ์นับเป็นวิธีการหนึ่งให้ผู้ผลิตสามารถใช้เป็นเครื่องมือผลิตสินค้าของตนให้มีจุดขายแตกต่างจากสินค้าอื่น และเพิ่มมูลค่าให้สินค้า จัดเป็นกลยุทธ์ทางการตลาดที่ช่วยขยายหรือรักษาส่วนแบ่งตลาดได้อีกทางหนึ่ง ซึ่งการนำกระบวนการ วิศวกรสังคมลงไปใช้เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ในชุมชนจะทำให้มีการวิเคราะห์ศักยภาพและปัญหาของชุมชนอย่างเป็นระบบ ผลิตภัณฑ์และนวัตกรรมต่าง ๆ ที่สร้างตอบสนองความต้องการของคนในชุมชน และพัฒนาทักษะของบุคลากรให้สามารถ จัดการตนเองได้จากทั้ง 5 เครื่องมือที่จะทำให้ชุมชนได้ค้นพบและเข้าใจตนเองอย่างแท้จริง พร้อมทั้งคนในชุมชนได้พัฒนา ทักษะของตนเอง สามารถจัดการตนเองได้ ทำให้เกิดการพึ่งพาตนเองในระยะยาว ก่อให้เกิดการส่งเสริมการพัฒนาชุมชน ยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนอย่างยั่งยืน

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน ภายใต้กระบวนการวิศวกรสังคม ของกลุ่มผู้ผลิตสินค้า ชุมชน ตำบลนาเสียว อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาชุมชนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุค ปัจจุบัน ตามปัจจัยสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ในยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป ก่อให้เกิดความสมดุลต่อชุมชนต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน ของกลุ่มผู้ผลิตสินค้าชุมชน ตำบลนาเสียว อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ
2. เพื่อหาแนวทางพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน ภายใต้กระบวนการวิศวกรสังคม เครื่องมือฟ้าประทาน เครื่องมือนาฬิกา ชีวิต เครื่องมือ Timeline พัฒนาการ เครื่องมือ Timeline กระบวนการ และเครื่องมือ M.I.C. model ของกลุ่มผู้ผลิตสินค้า ชุมชน ตำบลนาเสียว อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ระเบียบวิธีการวิจัย

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน ภายใต้กระบวนการวิศวกรรมสังคมของกลุ่มผู้ผลิตสินค้าชุมชน ตำบลนาเสียว อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ เป็นการดำเนินการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed methods research) โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไปและพื้นฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนของกลุ่มผู้ผลิตสินค้าชุมชนโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก และใช้ระเบียบวิธีวิจัยการวิจัยและพัฒนาปฏิบัติการเชิงพื้นที่ (Area-based Action Research หรือ Action Research for Area Development) เป็นกระบวนการวิจัยที่เน้นการศึกษาริบทพื้นที่ แก้ปัญหาและพัฒนา โดยเริ่มจากการมีส่วนร่วมของชุมชนในการวิเคราะห์ปัญหา วางแผนปฏิบัติการ ลงมือทำ เพื่อให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงระดับชุมชน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Specified sampling) โดยยึดวัตถุประสงค์ของการศึกษาเป็นหลักสำคัญ ศึกษาข้อมูลพื้นฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ตัวแทนกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนในแต่ละชุมชน ซึ่งถูกเลือกแบบเจาะจงโดยพิจารณาจากตำแหน่งที่มีบทบาทต่อกลุ่ม ตำบลนาเสียว จำนวน 12 คน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนภายใต้กระบวนการวิศวกรรมสังคมของกลุ่มผู้ผลิตสินค้าชุมชน ประกอบไปด้วยอาจารย์ บุคลากร จำนวน 3 คน ซึ่งเป็นผู้สอนในรายวิชานวัตกรรมท้องถิ่น และตัวแทนนักศึกษาจาก 3 คณะ ประกอบไปด้วยคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ คณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ คณะพยาบาลศาสตร์ จำนวน 15 คน เป็นนักศึกษารายวิชานวัตกรรมท้องถิ่นที่สมัครใจเข้าร่วมในการลงพื้นที่ในการดำเนินการวิจัย

3. เครื่องมือการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้การสัมภาษณ์ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้างซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด ประกอบด้วยข้อคำถามในการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลบริบทพื้นฐานของกลุ่มและการผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชน

การวิจัยและพัฒนาปฏิบัติการเชิงพื้นที่ (Area-based Action Research หรือ Action Research for Area Development) ใช้เครื่องมือกระบวนการ “วิศวกรรมสังคม” 5 เครื่องมือ ได้แก่เครื่องมือฟ้าประทาน ซึ่งหลักการสำคัญของ

เครื่องมือคือการคิดอย่างมีเหตุผลและความเข้าใจ เป็นแนวคิดในการส่งเสริมทักษะการคิด โดยมีหัวใจสำคัญคือการแยกแยะข้อเท็จจริงออกจากอารมณ์ การยอมรับความเห็นต่าง และการหาจุดร่วมเมื่อพบเจอข้อมูลและปัญหาชุมชนอันจะนำไปสู่ความสามารถจัดการปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เครื่องมือนาฬิกาชีวิตเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานเข้าใจและเคารพวิถีชีวิตของผู้อื่น โดยมีการตั้งคำถามเพื่อรวบรวมข้อมูลในหลากหลายมิติ และนำข้อมูลเหล่านั้นมาวิเคราะห์เพื่อนำไปสู่การพัฒนา เครื่องมือ Timeline พัฒนาการเพื่อพัฒนาทักษะการสร้างนวัตกรรม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้ผู้ใช้เล่าเรื่องราวและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาที่กำหนด รวมถึงช่วยวิเคราะห์และวางแผนเพื่อการสร้างสรรคในอนาคต โดยผู้ใช้สามารถสร้างไทม์ไลน์เพื่อแสดงลำดับเหตุการณ์ต่าง ๆ ตามช่วงเวลา เพื่อทำความเข้าใจบริบทและพัฒนาการของชุมชน เครื่องมือ Timeline มีกระบวนการที่ใช้ในการทำความเข้าใจและวิเคราะห์ขั้นตอนต่างๆ ที่มาของผลิตภัณฑ์ชุมชน หรือกระบวนการ ตั้งแต่เริ่มต้นจนจบ เพื่อให้เห็นภาพรวมทั้งหมดและสามารถระบุจุดที่ต้องปรับปรุงในข้อบกพร่องที่พบในกระบวนการ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาแนวคิดใหม่ ๆ ได้ โดยใช้การจัดเรียงเหตุการณ์หรือกิจกรรมต่าง ๆ ตามลำดับเวลา และเครื่องมือ M.I.C. model เป็นเครื่องมือที่ช่วยพัฒนาทักษะ "นักประสาน" และ "นักสร้างนวัตกรรม" ให้กับวิศวกรสังคม โดยมีหัวใจสำคัญคือการเลือก ปรับปรุง (Modify) ยกระดับ (Improve) หรือ สร้างเพิ่ม (Create) ในสิ่งที่นักวิศวกรสังคมไปพัฒนาตั้งแต่เครื่องมือที่ 1- 4 ตามกระบวนการต่างๆ เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่มีคุณค่ามากขึ้น (นงรัตน์ อีสโร, 2562)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมโดยใช้เครื่องมือ คือ แบบสัมภาษณ์ สำหรับการตอบคำถามแบบปลายเปิด (Open-End) ในการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยมีขั้นตอนดังนี้

4.1 ติดต่อนัดหมายวันเวลาในการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง

4.2 เข้าไปสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างตามเวลานัด ใช้เวลาสัมภาษณ์ต่อคนไม่เกิน 60 นาที โดยใช้วิธีการจดบันทึก และใช้เครื่องบันทึกเสียง ในการบันทึกการสนทนา เพื่อนำมาใช้ถอดความสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งหลังจากผู้วิจัยได้สัมภาษณ์เรียบร้อยแล้ว แสดงความขอบคุณ พร้อมกับมอบของที่ระลึกให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ ระยะเวลาการสัมภาษณ์ 20 วัน

4.3 อาจารย์ บุคลากร จำนวน 3 คน และตัวแทนนักศึกษาจาก 3 คณะ ประกอบไปด้วย คณะศิลปศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ คณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ คณะพยาบาลศาสตร์ จำนวน 15 คน ลงพื้นที่เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน ภายใต้กระบวนการวิศวกรสังคม ของกลุ่มผู้ผลิตสินค้าชุมชน ตำบลนาเสียว อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ

4.4 สรุปผลการศึกษาจากข้อมูลสัมภาษณ์และการลงพื้นที่เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนนำเสนอแนะข้อมูลที่ได้จากการศึกษา

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ในการศึกษาครั้งนี้ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้ศึกษามีขั้นตอนในการวิเคราะห์ ดังนี้

5.1 ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาแยกประเด็นตามแต่ละประเด็นคำถาม

5.2 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แยกประเด็นคำถามแล้ว นำมาเปรียบเทียบความเหมือนหรือความแตกต่างกันของผู้ให้ข้อมูลสำคัญแต่ละคน ก่อนนำข้อมูลนั้นไปวิเคราะห์

5.3 นำข้อมูลที่ได้จากการเปรียบเทียบมาวิเคราะห์เพื่อสรุปผลการศึกษาร่วมกันและนำเสนอด้วยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา

ภาพ 1 วิศวกรสังคมเก็บรวบรวมข้อมูล (Social Engineer Collection-SEC)

ที่มา: คณะนักวิจัย

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลพื้นฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนของกลุ่มผู้ผลิตสินค้าชุมชน ตำบลนาเสี้ยว อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ ที่ขึ้นทะเบียนเป็นกลุ่มผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชน (OTOP) จำนวน 12 กลุ่มผลิตภัณฑ์

กลุ่มผลิตภัณฑ์ของนางยวนใจ แก่นพะเนา นางสาวสมหมาย ลองจรรย์ค์ นางวันเพ็ญ ลิพิลา ศูนย์เรียนรู้บ้านซัปรวงไทร กลุ่มทอผ้าคลุมไหล่บ้านนาไก่เขา กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านนาไก่เขา วิสาหกิจชุมชนนาวังผ้าบาติก กลุ่มอาชีพทอผ้าไหมบ้านนาเสี้ยว กลุ่มทอผ้าไหมบ้านนาวัง กลุ่มภูมิปัญญาพาเจริญ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนวังตาตฟ้า ปัจจุบันบางกลุ่มไม่มีการดำเนินการต่อบางกลุ่มมีการรวมกลุ่มและผลิตสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชนอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากกลุ่มต่าง ๆ ขาดระบบการบริหารจัดการที่เป็นระบบและกระบวนการแลกเปลี่ยนถ่ายทอดองค์ความรู้ระหว่างกลุ่มส่งผลให้ขาดความต่อเนื่องในการผลิตสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชนภายในกลุ่ม และปัจจัยอื่น ๆ ผลิตภัณฑ์ขาดอัตลักษณ์ผลิตภัณฑ์ชุมชน ขาดการสืบทอดความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น อาทิ เช่น กลุ่มทอผ้าไหมไม่นำเรื่องราวอัตลักษณ์วัฒนธรรมชุมชนมาเป็นแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าไหมชุมชน เพราะสมาชิกในกลุ่มไม่ทราบเรื่องราวอัตลักษณ์ภูมิปัญญาจึงไม่ได้นำมาใช้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทำให้ผลิตภัณฑ์ เป็นเหตุให้ผลิตภัณฑ์ขาดความโดดเด่น และไม่มีแตกต่างจากผ้าไหมในพื้นที่อื่น ๆ ด้านช่องทางการตลาดที่ไม่หลากหลาย และรูปแบบผลิตภัณฑ์ไม่ตอบสนองความต้องการของลูกค้าที่หลากหลายกลุ่ม

2. เพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน ภายใต้กระบวนการวิศวกรสังคม ของกลุ่มผู้ผลิตสินค้าชุมชน ตำบลนาเสี้ยว อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ พัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนใหม่จำนวน 3 ผลิตภัณฑ์โดยใช้กิจกรรมที่ วิศวกรสังคมเก็บรวบรวมข้อมูล

(Social Engineer Collection-SEC) กิจกรรมที่ วิศวกรสังคมร่วมสร้างนวัตกรรมเพื่อสร้างความยั่งยืนแก่ชุมชน (Social Engineer Network-SEN) ด้วยเครื่องมือ “วิศวกรสังคม” 5 เครื่องมือ เครื่องมือฟ้าประทาน เครื่องมือนาฬิกาชีวิต เครื่องมือ Timeline พัฒนาการ เครื่องมือ Timeline กระบวนการ และเครื่องมือ M.I.C. model ประกอบไปด้วย การพัฒนาเส้นสายลายใหม่ ผ้ามัดหมี่ไหมทอมือบ้านนาเสียวโดยการออกแบบลายผ้าจากบริบทวิถีชีวิตและทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชน พัฒนานวัตกรรมผลิตภัณฑ์ชุมชนผ้าไหมลายต้นเสียวที่มาจากต้นไม้ประจำหมู่บ้าน พัฒนาด้านอาหาร “ส้มอยู่ไฟ” ซึ่งเป็นภูมิปัญญาชาวบ้านด้านอาหารจากการนำสมุนไพรในชุมชน วัฒนธรรมบุญต้นน้ำเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชน และแนวทางการพัฒนาที่ชุมชน ต้องมีการกำหนดมาตรฐานสินค้าและควบคุมระบบการผลิตให้มีความสม่ำเสมอ จัดอบรมให้ความรู้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์และการให้ความหมายทางวัฒนธรรมในตัวผลิตภัณฑ์ มีการผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มให้เป็นที่รู้จัก สมาชิกในกลุ่มรับทราบเรื่องราวอัตลักษณ์ภูมิปัญญาและร่วมกันเพื่อที่จะได้นำมาร่วมพัฒนาผลิตภัณฑ์ สมาชิกมีความต้องการเรียนรู้หลักการขายผ่านเทคโนโลยีเข้ามาช่วย และเทคนิคการขายผ่านสื่อออนไลน์

สรุปและอภิปรายผล

1. ข้อมูลพื้นฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน ของกลุ่มผู้ผลิตสินค้าชุมชน จำนวนกลุ่มและผลิตภัณฑ์ชุมชน ตำบลนาเสียว อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ ปัจจุบันบางกลุ่มไม่มีการดำเนินการต่อบางกลุ่มมีการรวมกลุ่มและผลิตสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชนอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากกลุ่มต่าง ๆ ขาดระบบการบริหารจัดการที่เป็นระบบและกระบวนการแลกเปลี่ยนถ่ายทอดองค์ความรู้ระหว่างกลุ่มส่งผลให้ขาดความต่อเนื่องในการผลิตสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชนภายในกลุ่ม และปัจจัยอื่นๆ ผลิตภัณฑ์ขาดอัตลักษณ์ ผลิตภัณฑ์ชุมชน ขาดการสืบทอดความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น อาทิเช่น กลุ่มทอผ้าไหมไม่นำเรื่องราวอัตลักษณ์วัฒนธรรมชุมชน ถูกนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าไหมชุมชน เพราะสมาชิกในกลุ่มทราบเรื่องราวอัตลักษณ์ภูมิปัญญาและร่วมกันนำมาพัฒนาผลิตภัณฑ์ทำให้ผลิตภัณฑ์ขาดความโดดเด่นขาดความแตกต่างจากผ้าไหมในพื้นที่อื่นๆ รูปแบบผลิตภัณฑ์ต่อความต้องการด้านช่องทางการตลาดที่ไม่หลากหลายและไม่ตอบสนองความต้องการของลูกค้าที่หลากหลายกลุ่ม เพราะการพัฒนาผลิตภัณฑ์สู่ยุคใหม่โดยใช้ทุนทางภูมิปัญญา และวัฒนธรรมชุมชนที่มาช้านานคู่ชุมชนเมื่อ นำมาส่งเสริมและพัฒนาอาชีพสร้างนวัตกรรมที่ใช้ชุมชนเป็นฐานเป็นการลงทุนโดยใช้ทุนทางปัญญาของชุมชน ส่งผลให้การพัฒนาผลิตภัณฑ์ยุคใหม่ในปัจจุบันสามารถนำวัฒนธรรมชุมชน มาส่งเสริมพัฒนาอาชีพสร้างนวัตกรรมที่ใช้ชุมชนเป็นฐานได้และต้องมีกระบวนการบริหารจัดการที่เป็นระบบ มีการแลกเปลี่ยนถ่ายทอดองค์ความรู้ต่างๆระหว่างกลุ่ม เพื่อผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชนที่คุณภาพได้มาตรฐาน สุภาพดี ค่าแรง และจรรยาบรรณ งามแก้ว (2561) ได้ศึกษาการสร้างผู้ประกอบการใหม่ภายใต้อัตลักษณ์ชุมชนและได้สรุปไว้ว่าการนำ อัตลักษณ์ชุมชนมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้ทรัพยากรในชุมชน มาเป็นปัจจัยสำคัญในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจที่สะท้อนให้เห็นวิถีชีวิต ประเพณีวัฒนธรรม ส่งเสริมการมีส่วนร่วม การเรียนรู้ และการสร้างสำนึกความเป็นพลเมือง ทำให้ชุมชนรู้จักตนเอง รู้จักรากเหง้า รู้ถึงคุณค่าของชุมชน จนนำไปสู่การเกิดจิตสำนึกสาธารณะที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนได้นั้นจะเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งกระทั่งสามารถเพิ่มรายได้ให้กับชุมชนได้

2. แนวทางพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน ภายใต้กระบวนการวิศวกรสังคม ของกลุ่มผู้ผลิตสินค้าชุมชน ตำบลนาเสียว อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ พัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนใหม่จำนวน 3 ผลิตภัณฑ์โดยใช้กิจกรรมที่ วิศวกรสังคมเก็บรวบรวมข้อมูล (Social Engineer Collection-SEC) กิจกรรมที่ วิศวกรสังคมร่วมสร้างนวัตกรรมเพื่อสร้างความยั่งยืนแก่ชุมชน (Social Engineer Network-SEN) ด้วยเครื่องมือ “วิศวกรสังคม” 5 เครื่องมือ เครื่องมือฟ้าประทานโดยมีหัวใจสำคัญคือการแยกแยะข้อเท็จจริงออกจากอารมณ์ การยอมรับความเห็นต่าง และการหาจุดร่วมเพื่อนำไปสู่การพัฒนา บนหลักการของเหตุผลและ

ความเข้าใจ ทำให้สามารถทราบและจัดการปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เครื่องมือนาฬิกาชีวิต ใช้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการเคารพวิถีชีวิตของคนในชุมชน เครื่องมือนี้จะช่วยให้ผู้ใช้ ตั้งคำถามเพื่อรวบรวมข้อมูลอย่างหลากหลายมิติ และ เข้าใจบริบทของคนในชุมชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่เหมาะสม เครื่องมือ Timeline พัฒนาการ ใช้ในการทำความเข้าใจการเปลี่ยนแปลงในอดีตและวางแผนอนาคต ผ่านการบันทึกเหตุการณ์สำคัญต่างๆ ที่ส่งผลต่อบุคคล สังคม หรือองค์กร เป็นการสร้างความเข้าใจในลำดับเวลาและผลกระทบของแต่ละเหตุการณ์ เครื่องมือ Timeline กระบวนการเป็นเครื่องมือสำหรับศึกษากระบวนการ เพื่อทำความเข้าใจขั้นตอนของเรื่อง/ ปรากฏการณ์/ ประเด็นที่เราสนใจ ตั้งแต่ต้นจนจบ เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกกระบวนการมา พัฒนา รวมถึงการวางแผนการพัฒนาเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ดีขึ้นในอนาคต เป็นเครื่องมือเพื่อสร้างความเข้าใจต่อกระบวนการการทำงาน และเครื่องมือ M.I.C. model เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาทักษะของวิศวกรสังคม โดยหัวใจหลักคือการเลือกปรับปรุง (Modify) ยกระดับ (Improve) หรือสร้างเพิ่ม (Create) กระบวนการต่างๆ เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่มีคุณค่ามากขึ้น เป็นเครื่องมือที่ช่วยกระตุ้นการคิดวิเคราะห์และสนับสนุนการแก้ปัญหาหรือพัฒนาชุมชนด้วยหลักเหตุผล ในการดำเนินการวิจัยได้น่าทั้ง 5 เครื่องมือลงไปดำเนินงานวิจัยกับชุมชนได้ค้นพบผลิตภัณฑ์ชุมชนและพัฒนานวัตกรรมโดยยึดทั้ง 5 เครื่องมือ ประกอบไปด้วย การพัฒนาเส้นสายลายใหม่ ผ้ามัดหมี่ไหมทอมือบ้านนาเสียวโดยการออกแบบลายผ้าจากบริบทวิถีชีวิตและทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชน พัฒนานวัตกรรมผลิตภัณฑ์ชุมชนผ้าไหมลายต้นเสียวที่มาจากต้นไม้ประจำหมู่บ้าน พัฒนาด้านอาหาร “ส้มอยู่ไฟ” ที่เป็นภูมิปัญญาชาวบ้านด้านอาหารจากการนำสมุนไพรในชุมชน วัฒนธรรมบุญต้นน้ำเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชน และแนวทางการพัฒนาที่ชุมชนต้องมีการกำหนดมาตรฐานสินค้าและควบคุมระบบการผลิตให้มีความสม่ำเสมอ จัดอบรมให้ความรู้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์และการให้ความหมายทางวัฒนธรรมในตัวผลิตภัณฑ์ มีการผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มให้เป็นที่รู้จักสมาชิกในกลุ่มรับทราบเรื่องราวอัตลักษณ์ภูมิปัญญาและร่วมกันเพื่อที่จะได้นำมารวมพัฒนาผลิตภัณฑ์ สมาชิกมีความต้องการเรียนรู้หลักการขายผ่านเทคโนโลยีเข้ามาช่วย และเทคนิคการขายผ่านทางสังคมออนไลน์ ถ่ายทอดการเล่าเรื่องราวผลิตภัณฑ์ที่สามารถสื่อถึงจุดเด่นอัตลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ เพื่อผลิตภัณฑ์ที่ตรงต่อความต้องการของตลาด มีรูปแบบการนำเสนอผลิตภัณฑ์ที่แพร่หลายน่าสนใจ มีบรรจุภัณฑ์ที่ทันสมัยดึงดูดเป็นองค์ประกอบสำคัญในการตัดสินใจเลือกซื้อและมีช่องทางการตลาดที่กว้างและหลากหลายมากขึ้นซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของอัจฉิมา ศุภจริยาวัตร และสิทธิ จิตติขานนท์ (2562) ที่ได้ทำการศึกษาแบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนในจังหวัดสระแก้วเพื่อการส่งออก สรุปไว้ว่าการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์และช่องทางการจัดจำหน่าย ตลอดจนพัฒนากลยุทธ์ทางการตลาดที่เหมาะสมกับศักยภาพและความสามารถของวิสาหกิจชุมชนอันคำนึงถึงความยั่งยืนในการพัฒนาธุรกิจ ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชนออกสู่ตลาดต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปัจจัยที่สำคัญด้านบุคลากรของกลุ่มวิสาหกิจผ้าไหมทอมือบ้านสุขสำราญมีความพร้อมต่อการพัฒนาต่อยอดเพื่อสร้างมาตรฐานและคุณภาพสินค้าผ้าไหมที่ดีแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งจากการขาดการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องจากภาครัฐการเอาจริงเอาจังต่อการพัฒนาในภาคส่วนต่าง ๆ ล้วนแต่เป็นอุปสรรคอย่างยิ่งต่อการสร้างความยั่งยืนให้แก่วิสาหกิจชุมชนแห่งนี้ นอกจากนี้ผู้วิจัยเล็งเห็นว่าการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีรูปแบบหลากหลายมากขึ้น โดยอาศัยคนรุ่นใหม่ในชุมชนเป็นผู้วิเคราะห์ความต้องการของกลุ่มผู้บริโภคความต้องการของตลาดที่มีความหลากหลาย การพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าไหมเป็นสื่อผ้าร่วมสมัยมีความเป็นแฟชั่นสมัยนิยมบนฐานวัฒนธรรมชุมชนดั้งเดิม การบริหารจัดการโดยการกำหนดมาตรการ กฎเกณฑ์ กฎระเบียบกลุ่ม เพื่อควบคุมคุณภาพการผลิต และบริการ กำหนดราคาผลิตภัณฑ์ให้เหมาะสมกับชนิดรูปลักษณะของผลิตภัณฑ์ ทั้งนี้ต้องวิเคราะห์ตลาดคู่แข่งในสินค้าประเภทเดียวกัน สอดคล้องกับภัทรารรรณ สุขยอด (2565) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนสู่การรับรองมาตรฐาน กรณีศึกษาวิสาหกิจชุมชนเกษตรกรบ้านคลองหม่อมแช่ม ตำบลไทรใหญ่ อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี พบว่าองค์ประกอบที่สำคัญของ

การพัฒนาวิสาหกิจชุมชน ด้านการบริหารจัดการกลุ่มองค์กรซึ่งสามารถแสดงให้เห็นถึง ความเป็นกลุ่ม ความเป็นตัวตน มีหลักการและวิธีการดำเนินงานต่าง ๆ มากมาย เพื่อที่จะทำให้กลุ่มสามารถรวมตัวกันอยู่ได้ เช่น อุดมการณ์ ภารกิจ วัตถุประสงค์ ผู้นำและสมาชิกกระบวนการพัฒนาศักยภาพกลุ่ม การพัฒนาผลิตภัณฑ์และการขอรับรองมาตรฐานต่าง ๆ ของผลิตภัณฑ์ การมีภูมิคุ้มกันที่ดี องค์กรประกอบที่สำคัญของการกระบวนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ประการแรกด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ วิสาหกิจชุมชนเกษตรกรบ้านคลองหม่อมแฉ่ม มีรูปแบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนดังนี้ การพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ การพัฒนารูปแบบของผลิตภัณฑ์ให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ เช่น การเพิ่มเรื่องราวผลิตภัณฑ์ การสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ใหม่โดยการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ร่วมกับเทคโนโลยี สมัยใหม่มาใช้ในกระบวนการผลิต

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์ชุมชนจำนวน 3 ผลิตภัณฑ์ที่ได้ค้นพบและพัฒนาจากงานวิจัยการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน ภายใต้กระบวนการวิศวกรรมสังคม ให้มีมาตรฐานเป็นที่รู้จักของตลาดสามารถสร้างรายได้ให้กับชุมชนได้

เอกสารอ้างอิง

- ขวัญกมล ดอนขวา และณัชชา ลิ้มปศิริสุวรรณ. (2563). โมเดลเชิงสาเหตุและผลของกระบวนการเศรษฐกิจชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. *วารสารสมาคมนักวิจัย*, 20(2), 127-137.
- ชมพูนุช หุ่นาค, ศิริวัฒน์ เปลียนบางยาง และวรรณารัตน์ อัสวเดชาชาญฤทธิ์. (2560). การสร้างชุมชนเข้มแข็งด้วยกระบวนการเรียนรู้ในการทำเกษตรอินทรีย์. *วารสารวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*, 28(2), 158-166.
- นงรัตน์ อีสโร. (2562). *วิศวกรสังคม คนของพระราชฯ ข้าของแผ่นดิน*. เอกสารประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการโครงการวิศวกรสังคม.
- ภัทรารวรรณ สุขยอด. (2565). *แนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนสู่การรับรองมาตรฐานกรณีศึกษาวิสาหกิจชุมชนเกษตรกรบ้านคลองหม่อมแฉ่ม ตำบลไทรใหญ่อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี*. [การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์]. TU Digital Collections. <https://doi.org/10.14457/TU.the.2022.1378>
- สุพัตรา คำแหง และ จิราภรณ์ ถมแก้ว. (2561). การสร้างผู้ประกอบการใหม่ภายใต้อัตลักษณ์ชุมชน. *วารสารศาสตร์การศึกษาและการพัฒนามนุษย์*, 2(2), 121-130.
- อัจจิมา ศุภจริยาวัตร และ สิทธิ จิตติขานนท์. (2562). *รูปแบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนในจังหวัดสระแก้วเพื่อการส่งออก*. มหาวิทยาลัยบูรพา. <https://buuir.buu.ac.th/xmlui/handle/1234567890/4491>

แนวทางการพัฒนาองค์ความรู้ปรับเปลี่ยนฐานความคิดของชุมชน บนความเปลี่ยนแปลงของตำบลนาเสียว อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ

เพชร อุดมะพันธุ์¹

สิทธิพรร์ สุนทร²

คัทลีญา นาวิเศษ³

Received: June 18, 2025 Revised: August 28, 2025 Accepted: August 30, 2025

บทคัดย่อ

แนวทางการพัฒนาองค์ความรู้ปรับเปลี่ยนฐานความคิดของชุมชนบนความเปลี่ยนแปลงของตำบลนาเสียว อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1. เพื่อศึกษาปัจจัยองค์ความรู้เดิมของฐานชุมชนบนความเปลี่ยนแปลงของตำบลนาเสียว อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ 2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาองค์ความรู้ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม บนความเปลี่ยนแปลงของตำบลนาเสียว อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed method research) ระหว่างวิธีการดำเนินการวิจัยในเชิงปริมาณ(Quantitative Research) และวิธีการดำเนินการวิจัยในเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ประชากรระยะที่ 1 ประกอบด้วย ประชาชนทั้งสิ้น 1,864 คริวเรือนโดยได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 329 คน ระยะที่ 2 ดำเนินการโดยสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ตัวแทนผู้นำชุมชนและประชาชนตำบลนาเสียว 8 หมู่บ้าน จำนวน 12 คน การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเชิงพรรณนาความ

ผลการวิจัยพบว่า

วัตถุประสงค์ประการแรก ปัจจัยองค์ความรู้เดิมของฐานชุมชนบนความเปลี่ยนแปลงของตำบลนาเสียว อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าปัจจัยด้านองค์ความรู้เดิมของฐานชุมชนด้านสุขภาพของคนในชุมชนอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางสังคมอยู่ในระดับมาก และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับปานกลาง

วัตถุประสงค์ประการที่สอง แนวทางการพัฒนาองค์ความรู้ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมบนความเปลี่ยนแปลงของตำบลนาเสียว อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ ชุมชนต้องมีการพัฒนาในปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางสังคมการพัฒนาองค์ความรู้ตั้งรับและแก้ไขปัญหาปัจจัยที่มากกระทบกับชุมชน สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจโดยการสร้างมูลค่าเพิ่มจากทุนทรัพยากรชุมชนเพื่อให้เกิดรายได้ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนภายในชุมชนในลักษณะระเบิดออกสู่ภายนอกและตั้งรับสภาวะเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงอย่างเป็นพลวัตร ปัจจัยด้านการบริหารพัฒนาชุมชน ผู้นำชุมชนตัวแทนประชาชนผู้นำกลุ่มต่าง ๆ ควรเข้าใจหลักการบริหารจัดการชุมชน ชี้ให้ประชาชนในชุมชนเห็นความสำคัญและประโยชน์ที่คนในชุมชนจะได้รับในการเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารจัดการพัฒนาชุมชน ปัจจัยด้านการปกครองในระบอบประชาธิปไตยส่งเสริมความรู้คนในชุมชนทราบถึงสิทธิ หน้าที่ของตนไม่ละเมิดสิทธิซึ่งกันและกัน คนในชุมชนต้องเคารพกฎกติการะเบียบของชุมชน ทราบถึงการเข้าถึงการขอรับบริการสาธารณะและการเข้าถึงกระบวนการ

¹ คณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ email: cwaanjai@gmail.com

² คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม email: soonthorn_rmu@hotmail.com

³ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ email: tontawan18@gmail.com

ยุติธรรม ปัจจัยด้านสุขภาพของคนในชุมชน ต้องส่งเสริมองค์ความรู้เข้าใจเหตุแห่งปัญหาสุขภาพกาย สุขภาพจิตใจ ที่เกิดจาก ปัญหาจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม การบริโภคอาหารที่ไม่ถูกหลักโภชนาการ พฤติกรรมการใช้สารเสพติดที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพและสังคมโดยภาพรวมปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ ส่งเสริมองค์ความรู้ประชาชนในการปรับตัว รู้เท่าทันภัยอันตรายที่มาพร้อมกับเทคโนโลยี และนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสมและปลอดภัย

คำสำคัญ: องค์ความรู้, ฐานความคิดเดิม, ความเปลี่ยนแปลงทางสังคม, องค์ความรู้เดิม, แนวทางการพัฒนาองค์ความรู้

Guidelines for Knowledge Development to Transform Community Mindsets amid Changes in Na Siao Subdistrict, Mueang District, Chaiyaphum Province

Pochara Uthamaphan¹

Sitthiphon Sunthon²

Cattaleya Navesat³

ABSTRACT

The development of knowledge and the transformation of community mindsets amid changes in Na Siao Subdistrict, Mueang District, Chaiyaphum Province aimed to: (1) examine the existing knowledge of the community amid changes; and (2) identify guidelines for knowledge development to promote behavioral change. A mixed-methods approach was employed, combining both quantitative and qualitative research methods. Phase 1 of the study included a population of 1,864 households, with a sample size of 329 people. Phase 2 involved in-depth interviews with 12 key informants, including community leaders and residents from 8 villages in Na Siao Subdistrict. Data were analyzed using statistical methods, including frequency distribution, percentage, mean, and standard deviation, with statistical significance set at the 0.05 level, as well as descriptive analysis.

The research results revealed the following:

The first objective was to assess the existing knowledge of the community amid changes in Na Siao Subdistrict, Mueang District, Chaiyaphum Province. Overall, the community's existing knowledge was at a moderate level. When analyzed by specific domains, the existing knowledge related to health was high, followed by the social environment, which were also high, while the knowledge of economic environment was at a moderate level.

The second objective was to identify guidelines for knowledge development to promote behavioral change in Na Siao Subdistrict, Mueang District, Chaiyaphum Province. Regarding social environment, knowledge should be developed to enable the community to anticipate and address issues arising from both natural and human-made environmental challenges. In terms of economic environment, emphasis should be placed on creating added value from community resources in order to generate income through a circular economy within the community, which can expand outward and adapt dynamically to changing economic conditions. For community development management, community leaders, public representatives, and leaders of various groups should demonstrate an

¹ Faculty of Education and Human Development, Chaiyaphum Rajabhat University email: cwaanj@gmail.com

² Faculty of Political Science and Public Administration, Rajabhat Maha Sarakham University
email: soonthorn_rmu@hotmail.com

³ Faculty of Arts and Science, Chaiyaphum Rajabhat University email: tontawan@gmail.com

understanding of community management principles and highlight to community members the importance and benefits of participating in the community development management process. Regarding democratic governance, awareness should be promoted among community members regarding their rights and responsibilities while ensuring respect for the rights of others. Community members are expected to respect community rules and regulations, understand how to access public services, and utilize the justice system. Regarding community health, knowledge and understanding of the causes of physical and mental health problems arising from social changes, unhealthy dietary habits, and substance use behaviors that affect overall health and society should be promoted. Finally, for modern information technology, public knowledge should be enhanced to support adaptation, raise awareness of technological risks, and encourage appropriate and safe use of technology.

Keywords: Knowledge, existing mindset, social change, existing knowledge, guidelines for knowledge development

บทนำ

โลกหลังยุคใหม่ (Post-modernization) ทุกประเทศต่างพยายามสร้างกระบวนการพัฒนาภายใต้บริบทของการเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ มิติของสังคม คือ จะทำอะไรให้ประเทศตนเอง “มีความเป็นเลิศ” ในทุก ๆ ด้าน ในสถานการณ์ของสังคมที่ซับซ้อนนี้ องค์ความรู้จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงด้านการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคม รวมถึงด้านการศึกษาที่จะทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี รัฐจึงได้วางหลักการบริหารแบบบูรณาการในลักษณะยึดพื้นที่เป็นหลัก (area based approach) ผ่านแผนการพัฒนาจังหวัดให้เป็นไปตามแผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ โดยอาศัยความร่วมมือการขับเคลื่อนการพัฒนาในรูปแบบเครือข่ายระหว่างภาครัฐ ภาคประชาชน ภาคประชาสังคม โดยเน้นการเปลี่ยนแปลงจากฐานราก คือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม “คน” เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในระดับครัวเรือน/ชุมชน “การพัฒนาเชิงพื้นที่” เป็นการพัฒนาที่ทำให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งสามารถพึ่งตนเองได้ และพื้นที่ที่สำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาคือกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย ที่เกิดการตระหนักร่วมเต็มใจ ยอมรับ เปิดโอกาสให้ประชาชน และหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาอย่างแท้จริง (อุไรวรรณ สุขอนันต์, 2563)

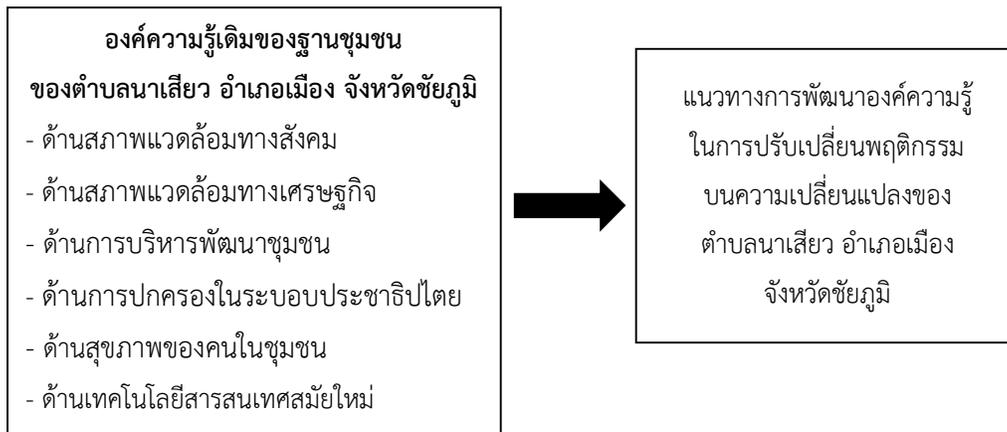
ลักษณะของชุมชน คือการได้มาอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มของคนในพื้นที่หรืออาณาเขตบริเวณใดบริเวณหนึ่งสมาชิกที่อยู่ในชุมชนความสัมพันธ์ต่อกันทางสังคมมีการติดต่อกระทำระหว่างกันทางสังคม มีความผูกพันทางด้านจิตใจต่อกันที่อยู่อาศัยและมีส่วนกลางกิจกรรมต่างๆเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม ร่วมกันเมื่อสังคมโดยภาพรวมเกิดการเปลี่ยนแปลงเป็นปรากฏการณ์ที่ซับซ้อนและหลากหลาย ซึ่งได้รับอิทธิพลจากปัจจัยต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกชุมชน โดยทั่วไปแล้วชุมชนชนบทกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงจากสังคมเกษตรกรรมแบบดั้งเดิมไปสู่สังคมที่พึ่งพาเทคโนโลยีและการค้ามากขึ้น แนวโน้มภาวะเศรษฐกิจของประเทศยังคงมีทิศทางขยายตัวเป็นบวก สภาพทางกายภาพลักษณะของพื้นที่วิถีชีวิตค่านิยมความหลากหลายของขนบธรรมเนียมประเพณีที่อยู่รอบ ๆ ท้องถิ่นที่อาศัยนั้น ๆ ซึ่งมีความแตกต่างกันไปในแต่ละแห่งตามภูมิประเทศ โดยการพัฒนาหนึ่ง ๆ ในท้องถิ่นนั้น ๆ ส่งผลให้ประชาชนและชุมชนในชนบทเป็นอย่างมาก (สมศักดิ์ ศรีสันติสุข, 2536)

กระนั้นจะอย่างไรให้สังคมพื้นที่ชุมชนมีภูมิคุ้มกันของตนเองในการตั้งรับกับความเปลี่ยนแปลงจากสภาพแวดล้อมด้านต่าง ๆ ที่โถมเข้ามาดังคลื่นพายุ หากชุมชนตั้งรับปรับตัวชุมชนนั้นจะสามารถประคับประคองชุมชนของตนอยู่รอดปลอดภัย ปรับเปลี่ยนตามกระแสนิยมไปได้อย่างราบรื่น หากชุมชนใดตั้งรับไม่ทันอาจโดนกระแสความเปลี่ยนแปลงนี้กลืนชุมชนอ่อนแอเกิดความวุ่นวายได้ ชุมชนตำบลนาเสียว อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ เป็นชุมชนชนบทกึ่งเมืองมีภูมิปัญญาวัฒนธรรมและลักษณะสังคมการดำเนินชีวิตที่มีอัตลักษณ์ของตน ด้วยลักษณะบริบทชุมชน โครงสร้างของประชากรในชุมชนที่มีผู้สูงอายุค่อนข้างมาก รองลงมาคือวัยทำงานที่สำเร็จการศึกษาในภาคบังคับ ดังนั้นบุคคลกลุ่มนี้ประกอบอาชีพด้านการเกษตรในพื้นที่ชุมชน ส่วนผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าการศึกษาภาคบังคับจะออกไปทำงานนอกพื้นที่ และกลุ่มเด็กเยาวชนที่มีจำนวนน้อยที่สุดในชุมชน เมื่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมภายนอกเข้ามาส่งผลให้สมาชิกในชุมชนบางกลุ่มไม่สามารถตั้งรับและปรับตัวให้ทันตามกระแสของการเปลี่ยนแปลงได้ การรับรู้ข่าวสารถึงความเปลี่ยนแปลงจากภายนอกที่อาจส่งผลต่อวิถีชีวิต แนวทางการตั้งรับและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจะส่งผลให้ชุมชนให้กลายเป็นชุมชนอ่อนแอหรือเข้มแข็งที่สามารถเอาตัวรอดได้ ด้วยเหตุนี้ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจในการศึกษาแนวทางการพัฒนาองค์ความรู้ปรับเปลี่ยนฐานความคิดของชุมชนบนความเปลี่ยนแปลงของตำบลนาเสียว อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ เพื่อชุมชนจะได้มีแนวทางในการปรับตัวตามกระแสของสังคมที่เปลี่ยนไปในด้านต่าง ๆ เพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการดำเนินชีวิตของคนในชุมชนอย่างมีคุณภาพ ปลอดภัยและมีคุณภาพชีวิตที่ดี

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยองค์ความรู้ของชุมชน ด้านสังคม เศรษฐกิจ การบริหารพัฒนาชุมชน ปกครองในระบอบประชาธิปไตย สุขภาพของคนในชุมชน และเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่
2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาองค์ความรู้ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมบนความเปลี่ยนแปลงของตำบลนาเสียว อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

องค์ความรู้เดิมของฐานชุมชนของตำบลนาเสียว อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ หมายถึงการศึกษาฐานองค์ความรู้เดิมของชุมชนและพฤติกรรมในการพร้อมที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตั้งรับกับความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ประกอบไปด้วยด้านสภาพแวดล้อมทางสังคมคือการเปลี่ยนแปลงรูปแบบทางสังคม โครงสร้างทางสังคม และพฤติกรรมของผู้คนในสังคม ซึ่งอาจเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติหรือจากการกระทำของมนุษย์ สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกชุมชน และส่งผลให้เกิดการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียม ความคิด และค่านิยมในชุมชน

ด้านสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อภาคเศรษฐกิจโดยรวมของชุมชน เช่นนโยบายรัฐบาล ความไม่มั่นคงทางการเมือง และสภาพอากาศที่เปลี่ยนแปลงไปที่กระทบต่อพฤติกรรมผู้บริโภคอุปสงค์-อุปทานในตลาด และการแข่งขันของภาคธุรกิจขนาดเล็กในชุมชน

ด้านการบริหารพัฒนาชุมชน การปรับตัวจากการพัฒนาที่พึ่งพิงภาคเกษตรไปสู่การส่งเสริมภาคอุตสาหกรรมและบริการในเขตเมืองมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงชุมชนที่มีความเสียเปรียบและเผชิญความยากจนที่เกิดจากความเปลี่ยนแปลงภายนอกที่ไม่สามารถปรับตัวได้ การเปลี่ยนแปลงที่ทำให้ชุมชนท้องถิ่นเข้มแข็ง สู่อำนาจตนเองเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต และการจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืนในชุมชน

ด้านการปกครองในระบอบประชาธิปไตยชุมชนมีความรู้ความเข้าใจด้านการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข เข้าใจว่าอำนาจอธิปไตยสูงสุดคือการมีเสรีภาพและสิทธิของพลเมืองอย่างเสมอภาค และการมีส่วนร่วมทางการเมืองทั้งโดยทางตรงและทางอ้อมรวมถึงการรับรู้บทบาทหน้าที่ของพลเมืองและผู้แทนในการตรวจสอบถ่วงดุลอำนาจเพื่อให้การปกครองเป็นไปเพื่อประโยชน์ของประชาชนตามหลักการประชาธิปไตย

ด้านสุขภาพของคนในชุมชนความสามารถในการเข้าถึง เข้าใจ ประเมิน และใช้ข้อมูลสุขภาพเพื่อดูแลตนเอง ครอบครัว และชุมชนให้มีสุขภาพดี การส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพในชุมชนช่วยให้คนรู้จักป้องกันโรค ดูแลตนเองได้ดีขึ้น ลดความเสี่ยงจากโรคเรื้อรังและสิ่งแวดล้อมที่เป็นอันตราย

ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ มีองค์ความรู้และทันต่อการเปลี่ยนแปลงด้านการสื่อสารจากเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวทางการพัฒนาองค์ความรู้ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมบนความเปลี่ยนแปลงของ ตำบลนาเสียว อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ หมายถึง การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเมื่อเผชิญความเปลี่ยนแปลงทางสังคมคือกระบวนการที่บุคคลปรับเปลี่ยน การกระทำ ความคิด และนิสัย เพื่อตอบสนองต่อปัจจัยทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งรวมถึงการสร้างพฤติกรรมใหม่ ๆ การส่งเสริมพฤติกรรมที่มีอยู่ให้ดีขึ้นโดยอาศัยการสนับสนุนทางสังคมบนบรรทัดฐานทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรระยะที่ 1 ประชาชน ตำบลนาเสียว 8 หมู่บ้าน รวมทั้งสิ้น 1,864 ครัวเรือน (สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ, 2566) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 329 คน โดยวิธีการหาขนาดกลุ่มตัวอย่างเพื่อเป็นตัวแทนของประชากร ตามสูตร ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane. 1973, p. 727)

ประชากรระยะที่ 2 ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Specified sampling) ได้แก่ตัวแทนผู้นำชุมชนและประชาชน ตำบลนาเสียว 8 หมู่บ้าน จำนวน 12 คน โดยเกณฑ์การคัดเลือกได้ยึดตามตำแหน่ง สถานะ บทบาททางสังคมของผู้ให้ข้อมูล อาทิเช่น ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำกลุ่ม ตัวแทนประชาชนที่สื่อสารเข้าใจ สุขภาพร่างกายพร้อมในการให้ข้อมูล

2. เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือการวิจัยระยะที่ 1 เป็นการศึกษาเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยให้ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์รวมทั้งกรอบแนวคิดของการวิจัย โดยลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมี 5 ระดับ ตามแบบของ Likert (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น. 72-73) และหลังจากสร้างเครื่องมือผู้วิจัยได้ทำการ ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาและภาษา โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ โดยหาค่าดัชนี ความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence หรือ IOC) ซึ่งให้ระดับความคิดเห็นในแบบสอบถามแต่ละข้อดังนี้ ไม่สอดคล้อง = -1 ไม่แน่ใจ = 0 สอดคล้อง = +1 โดยมีค่า IOC เท่ากับ .67

เครื่องมือการวิจัยระยะที่ 2 แบบสัมภาษณ์เชิงลึกกึ่งโครงสร้าง ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือ แบบสัมภาษณ์โดยมีเนื้อหาและ ข้อคำถามที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจากผลการวิจัยในระยะที่ 1 จากองค์ความรู้เดิมของ ฐานชุมชน ของ ตำบลนาเสียว อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ ด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม ด้านสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ ด้านการบริหารพัฒนาชุมชน ด้านการปกครองในระบอบประชาธิปไตยด้านสุขภาพของคน ในชุมชน ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้การดำเนินการวิจัย ได้ข้อมูลที่ครอบคลุม เที่ยงตรงเหมาะสม และสมบูรณ์ที่สุด ผู้วิจัยจึงได้ใช้วิธีการดำเนินการ วิจัยแบบผสมผสาน (Mixed method research) ระหว่างวิธีการดำเนินการวิจัยในเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และวิธีการดำเนินการวิจัยในเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

3.1 ติดต่อนัดหมายวันเวลาในการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง

3.2 ลงพื้นที่เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลระยะที่ 1 การศึกษาเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) กับผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 329 คน

3.3 ลงพื้นที่เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลระยะที่ 2 โดยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างตามเวลานัดหมาย ใช้เวลาสัมภาษณ์ต่อคนไม่เกิน 60 นาที โดยใช้วิธีการจดบันทึก และใช้เครื่องบันทึกเสียง ในการบันทึกการสนทนา

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษามีขั้นตอนในการวิเคราะห์ ดังนี้

4.1 ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาแยกประเด็นตามแต่ละประเด็นคำถาม

4.2 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แยกประเด็นคำถามแล้วมาเปรียบเทียบความเหมือนหรือความแตกต่างกันของผู้ให้ข้อมูลสำคัญแต่ละคน ก่อนนำข้อมูลนั้นไปวิเคราะห์ จากการเปรียบเทียบมาวิเคราะห์เพื่อสรุปผลการศึกษาร่วมกันและนำเสนอด้วยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา

4.3 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่การแจกแจงความถี่ (Frequency) และ ค่าร้อยละ (Percentage)

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.5 สถิติทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบ ใช้ Independent Samples t-test และ สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA) โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.6 การวิเคราะห์ข้อมูลข้อเสนอแนะ จะใช้วิธีการแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และพรรณนาความ

ผลการวิจัย

1. ปัจจัยองค์ความรู้เดิมของฐานชุมชนบนความเปลี่ยนแปลงของตำบลนาเสียว อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตัวแปร	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1. ชาย	108	48.86
2. หญิง	113	51.14
รวม	221	100.00
2. อาชีพ		
1. พนักงานของรัฐ	35	15.83
2. พนักงานเอกชน	54	24.44
3. เกษตรกร	71	32.13
4. อื่นๆ	61	27.60
รวม	221	100.00

ตัวแปร	จำนวน(คน)	ร้อยละ
3.หมู่บ้าน		
1. บ้านนาเสียว	43	13.07
2. บ้านนาวัง	45	13.67
3. บ้านไทรงาม	42	12.67
4. บ้านซับรวงไทร	44	13.37
5. บ้านนาสีนวล	43	13.06
6. บ้านนาไก่อ้เขา	38	11.54
7. บ้านนาเสียวใหม่	36	11.00
8. บ้านใหม่มาสีนวล	38	11.55
รวม	329	100

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 184 คน คิดเป็น ร้อยละ 55.31 เป็นเพศหญิง จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 44.69 ส่วนใหญ่มีช่วงอายุ 31-35 ปี จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 27.05 รองลงมาคือช่วงอายุ 26 - 30 ปี จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 22.18 และ ช่วงอายุ 36 - 40 ปี จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 21.58 ตามลำดับ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร จำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 48.32 รองลงมาคือพนักงานเอกชน จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 20.97 และอาชีพข้าราชการ/พนักงานของรัฐ จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 17.03 จำนวนของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามหมู่บ้านที่อยู่อาศัยของจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ หมู่บ้านบ้านนาวัง จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 13.67 รองลงมาคือบ้านบ้านซับรวงไทร จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 13.37 และบ้านนาสีนวลจำนวน 43 คิดเป็นร้อยละ 13.06

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับปัจจัยองค์ความรู้เดิมของฐานชุมชนบนความเปลี่ยนแปลงของตำบลนาเสียว อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ

(n = 329)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตชุมชน	M	SD	ระดับ
ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม	3.56	0.72	มาก
ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ	3.37	0.57	ปานกลาง
ปัจจัยด้านการบริหารพัฒนาชุมชน	3.24	0.82	ปานกลาง
ปัจจัยด้านการปกครองในระบอบประชาธิปไตย	3.35	0.71	ปานกลาง
ปัจจัยด้านสุขภาพของคนในชุมชน	4.43	0.97	มาก
ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่	2.52	0.37	ปานกลาง
รวม	3.84	0.68	ปานกลาง

ที่มา: ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเก็บรวบรวมข้อมูลระยะที่ 1

จากตารางที่ 2 พบว่าปัจจัยองค์ความรู้เดิมของฐานชุมชนบนความเปลี่ยนแปลงของตำบลนาเสียว อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ($M = 3.84$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกพบว่า ปัจจัยองค์ความรู้เดิมของฐานชุมชนด้านสุขภาพของคนในชุมชนอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย ($M = 4.43$) รองลงมาปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม อยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย ($M = 3.56$) และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย ($M = 3.56$)

2. แนวทางการพัฒนาองค์ความรู้ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม บนความเปลี่ยนแปลง ของ ตำบลนาเสียว อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง วิถีชีวิตชุมชน	แนวทางการพัฒนาองค์ความรู้ ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมวิถีชีวิตชุมชน
ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม	สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติการตั้งรับการบริหารจัดการน้ำจากปัญหาน้ำท่วมซ้ำซากในพื้นที่ทางการเกษตรในฤดูฝน เพิ่มการตระหนักรู้และวางแผนไม่บุกรุกป่าชุมชน สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น ส่งเสริมการอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมชุมชนภูมิปัญญาปราชญ์ชาวบ้าน พัฒนาความรู้การแยกขยะและการบริหารจัดการขยะในชุมชน
ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ	เพิ่มการสร้างมูลค่าสินค้าชุมชน จากประเพณีวัฒนธรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวในชุมชน พัฒนาสินค้าชุมชนจากทรัพยากรในชุมชนเพื่อให้เกิดรายได้จากชุมชนที่ยั่งยืนจากชุมชน พัฒนาองค์ความรู้ดำรงชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงบริหารความเสี่ยงเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันจากสภาพเศรษฐกิจภายนอกที่เข้ามากระทบการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน
ปัจจัยด้านการบริหารพัฒนาชุมชน	ผู้นำชุมชนและตัวแทนประชาชนผู้นำกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชนมีความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนและการจัดการทรัพยากรอย่างมีระบบเพื่อส่งเสริมการเติบโตและการพัฒนาของชุมชนโดยมุ่งเน้นให้คนในชุมชนโดยรวมเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารการพัฒนาชุมชนของตนเองเพื่อให้ทุกคนรู้สึกมีส่วนร่วมในความเป็นเจ้าของชุมชนร่วมกัน
ปัจจัยด้านการปกครองในระบอบประชาธิปไตย	ส่งเสริมให้คนในชุมชนทราบถึงสิทธิ และหน้าที่ของตนและการไม่ละเมิดสิทธิซึ่งกันและกัน ชี้ให้เห็นประโยชน์ที่พึงมีจากการมีส่วนร่วมในการประชุม

	และกิจกรรมของชุมชนอย่างสม่ำเสมอ การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างเปิดใจ การตัดสินใจโดยใช้เหตุผล คนในชุมชนต้องเคารพกฎกติกา ระเบียบของชุมชน ทราบถึงการเข้าถึงการขอรับบริการสาธารณสุขและการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม
ปัจจัยด้านสุขภาพของคนในชุมชน	ส่งเสริมองค์ความรู้ปัญหาสุขภาพโรคติดต่อและโรคไม่ติดต่อเรื้อรังต่าง ๆ เช่น โรคเบาหวาน ความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ โรคหลอดเลือดสมอง รวมถึงปัญหาด้านสุขภาพจิตที่เกิดจากปัญหาจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม การบริโภคอาหารที่ไม่ถูกหลักโภชนาการ การไม่ออกกำลังกาย พฤติกรรมการใช้สารเสพติดในลักษณะต่าง ๆ การสูบบุหรี่ และการดื่มสุรา สารเสพติดชนิดต้องห้าม
ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่	ส่งเสริมองค์ความรู้ประชาชนในการปรับตัวด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่นำมาใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสมและปลอดภัย รู้เท่าทันภัยอันตรายที่มาพร้อมกับเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่

สรุปและอภิปรายผล

1. ปัจจัยองค์ความรู้เดิมของฐานชุมชนบนความเปลี่ยนแปลงของตำบลนาเสียว อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกพบว่า ปัจจัยองค์ความรู้เดิมของฐานชุมชนด้านสุขภาพของคนในชุมชนอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางสังคมอยู่ในระดับมากและปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าทั้ง 3 ปัจจัย เกิดจากการที่ชุมชนมีองค์ความรู้เดิมของฐานชุมชนที่อยู่ในระดับที่มากกว่าปัจจัยด้านอื่น ทั้งนี้อาจเนื่องจากเป็นสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวที่สุดและประชาชนสัมผัสได้ถึงผลกระทบกับการดำเนินชีวิตของตน เช่น ปัจจัยด้านสุขภาพของคนในชุมชนที่มีผู้ป่วยในชุมชนค่อนข้างมาก ทั้งที่ป่วยเรื้อรัง และป่วยไม่เรื้อรังจากพฤติกรรมของคนในชุมชนซึ่งสอดคล้องกับพรรณณ แซ่ตัน (2554) ที่ได้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงของชุมชนในเขตจังหวัดชลบุรีกรณีศึกษาชุมชนบ้านหนองบอนแดง ตำบลหนองบอนแดง อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ที่พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของชุมชนคือปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงค่านิยมทางสังคม และด้านเศรษฐกิจ ที่กระทบต่อพฤติกรรมของคนในสังคมที่ทำให้การดำเนินชีวิตเปลี่ยนไปตามสิ่งที่เข้ามากระทบต่อชุมชน

2. แนวทางการพัฒนาองค์ความรู้ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมบนความเปลี่ยนแปลงของ ตำบลนาเสียว อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ ในปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางสังคมการพัฒนาองค์ความรู้ ชุมชนควรตั้งรับและแก้ไขปัญหาปัจจัยที่มากกระทบกับชุมชน ไม่ว่าจะเป็นสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจการสร้างมูลค่าเพิ่มจากทุนทรัพยากรชุมชนเพื่อให้เกิดรายได้ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนภายในชุมชนในลักษณะระเบิดออกสู่ภายนอกและตั้งรับสภาวะเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงอย่างเป็นพลวัตรจากภายนอก ปัจจัยด้านการบริหารพัฒนา

ชุมชน ผู้นำชุมชนตัวแทนประชาชนผู้นำกลุ่มต่าง ๆ ต้องเข้าใจหลักการบริหารจัดการชุมชน ชี้ให้ประชาชนในชุมชนเห็นความสำคัญและประโยชน์ที่คนในชุมชนจะได้รับจากการเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารจัดการพัฒนาชุมชน ปัจจัยด้านการปกครองในระบอบประชาธิปไตยส่งเสริมความรู้ในชุมชนให้ทราบถึงสิทธิและหน้าที่ของตนโดยไม่ละเมิดสิทธิซึ่งกันและกัน คนในชุมชนต้องเคารพกฎกติการะเบียบของชุมชน ทราบถึงการเข้าถึงการขอรับบริการสาธารณะและการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ปัจจัยด้านสุขภาพของคนในชุมชนส่งเสริมองค์ความรู้เข้าใจเหตุแห่งปัญหาสุขภาพ รวมถึงปัญหาด้านสุขภาพจิตที่เกิดจากปัญหาจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม การบริโภคอาหารที่ไม่ถูกหลักโภชนาการ พฤติกรรมการใช้สารเสพติดที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพและสังคมโดยภาพรวมปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ ส่งเสริมองค์ความรู้ประชาชนในการปรับตัวด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่นำมาใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสมและปลอดภัย รู้เท่าทันภัยอันตรายที่มากับเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ ซึ่งแนวทางการพัฒนาองค์ความรู้ในปัจจัยด้านต่าง ๆ ของชุมชนนั้นเป็นการพัฒนาองค์ความรู้แบบองค์รวมที่จะส่งผลกระทบต่อปัจจัยอื่น ๆ เมื่อเกิดปัญหาขึ้นด้านใดด้านหนึ่ง ดังนั้นหากจะหาแนวทางการพัฒนาองค์ความรู้ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม บนความเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันต้องพัฒนาแบบองค์รวมและบูรณาการซึ่งสอดคล้องกับศิริวิวัฒน์ โปธิเวชกุล และณัฐพราย์ ชัยสินคุณานนต์ (2565) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาเชิงพื้นที่ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายภายใต้โมเดล ABC - 6D เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืนของประชาชนจังหวัดชัยภูมิและพบว่าคนที่คนในชุมชนมีภาวะหนี้สินในครัวเรือนในระดับที่สูงเนื่องจากการนำมาลงทุนด้านการเกษตรที่มีต้นทุนสูงแต่ได้ผลผลิตทางการเกษตรต่ำ ประชาชนทำการเกษตรรูปแบบเดิมโดยไม่ปรับเปลี่ยนตามเทคโนโลยีและไม่คำนึงถึงกลไกตลาดภายนอกส่งผลให้ระบบเศรษฐกิจในชุมชนย่ำแย่ ด้านสังคมชุมชนมีปัญหาความขัดแย้งในครอบครัวและระหว่างคนในชุมชนที่เกิดจากสภาวะเศรษฐกิจและการขาดผลประโยชน์ ความขัดแย้งบางกรณีสามารถไกล่เกลี่ยโดยผู้นำชุมชน สอดคล้องกับศุภวรรณ ภิรมย์ทอง และคณะ (2558) ที่พบว่าปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในชุมชนได้มีผลมาจากความขัดแย้งในครอบครัว เช่นการแบ่งปันมรดก ทั้งนี้เป็นเพราะคนในชุมชนขาดความรู้ความเข้าใจสิทธิหน้าที่ของตนและผู้อื่นและการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมที่เป็นแนวทางให้เกิดการประนีประนอม ระวังความไม่สงบของชุมชน ด้านสุขภาพประชาชนมีผู้ป่วยเรื้อรังในครอบครัวส่วนใหญ่เป็นโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (กลุ่มโรค NCDs) ซึ่งส่วนใหญ่เกิดจากพฤติกรรมมารับประทาน การออกกำลังกายอย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับการศึกษาของนัฐพล ปันสกุล และศุภกาญจน์ แก่นท้าว (2563) ที่พบว่าผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังมีพฤติกรรมทางกายค่อนข้างน้อย เช่น การเคลื่อนไหวร่างกายการออกกำลังกายค่อนข้างต่ำ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยในครั้งนี้

ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ของประชาชนในชุมชนซึ่งขาดองค์ความรู้ความเข้าใจในการเทคโนโลยีสมัยใหม่ ปัจจุบันการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่เปิดกว้างและรวดเร็ว ประชาชนบางกลุ่มไม่สามารถแยกแยะข้อมูลข่าวสารเหล่านั้นได้ซึ่งจะส่งผลให้เกิดภัยอันตรายต่อการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนที่ได้อาจการวิจัยนำไปพัฒนาองค์ความรู้เดิมของฐานชุมชนเพื่อพัฒนาทักษะใหม่ เปลี่ยนฐานความคิดของชุมชนเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม โดยมีการอบรมให้ความรู้ในด้านปัจจัยด้านการปกครองในระบอบประชาธิปไตยและปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ ทั้งนี้ชุมชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน และร่วมปฏิบัติการแก้ไขป้องกัน

ด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม เศรษฐกิจ การบริหารพัฒนาชุมชน และด้านสุขภาพของคนในชุมชน ของตำบลนาเสียว อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ

เอกสารอ้างอิง

นัฐพล ปันสกุล และศุภกาญจน์ แก่นท้าว.(2563). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับระดับกิจกรรมทางกายในผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง จังหวัดแพร่. *วารสารพยาบาลสงขลานครินทร์*, 40(2),66-82.

พรพรรณ แซ่ตัน.(2554). *การเปลี่ยนแปลงของชุมชนในเขตจังหวัดชลบุรี กรณีศึกษาชุมชนบ้านหนองบอนแดง ตำบลหนองบอนแดง อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา].

Burapha University Library. <https://webopac.lib.buu.ac.th/bibitem?bibid=b00221733>

ศิริวัฒน์ โพธิเวชกุล และณัฐปราย ชัยสินคุณานนต์.(2565). การพัฒนาเชิงพื้นที่ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายภายใต้โมเดล ABC - 6D เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืนของประชาชนจังหวัดชัยภูมิ. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าคุณทหารลาดกระบัง, *พลิกโฉมสังคมอุดมศึกษาสู่ยุคดิจิทัล: การประชุมวิชาการระดับชาติทางศิลปศาสตร์ประยุกต์ ครั้งที่ 11* (น. 23-29).

https://drive.google.com/file/d/1ym8Rft_gIUoQoBfh7f1s21tqHpQtLO9m/view

ศุภวรรณ ภิรมย์ทอง ยูวัฒน์ วุฒิเมธี และ ดิน ปรัชญพฤทธิ. (2558). การจัดการความขัดแย้งด้านสิ่งแวดล้อมในชุมชนชนบทไทยกรณีโครงการพัฒนาการท่องเที่ยวชมหิ้งห้อยจังหวัดสมุทรสงคราม. *วารสารสังคมศาสตร์วิชาการ*, 8(2), 187-204.

สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. (2536). *การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม. แนวทางศึกษาวิเคราะห์และวางแผน*. โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา.

อุไรวรรณ สุขอนันต์. (2563). *การนำของผู้ว่าราชการจังหวัดในการบริหารจังหวัดเชิงพื้นที่*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรังสิต]. คลังทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล มหาวิทยาลัยรังสิต. <https://rsuir-library.rsu.ac.th/handle/123456789/672>

Yamane, T. (1973). *Statistics : An introductory analysis*. Harper & Row.

หลักเกณฑ์และคำแนะนำสำหรับผู้นิพนธ์บทความ วารสารสังคมศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

วารสารสังคมศาสตร์ศึกษา เป็นวารสารของงานวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ โดยมีเป้าประสงค์สำคัญคือการสร้างพื้นที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางสังคมศาสตร์ในรูปแบบของบทความวิชาการและบทความวิจัย ซึ่งจัดพิมพ์เป็นราย 4 เดือน (ปีละ 3 ฉบับ)

ฉบับที่ 1 ตีพิมพ์เผยแพร่ (เดือนมกราคม - เมษายน)

ฉบับที่ 2 ตีพิมพ์เผยแพร่ (เดือนพฤษภาคม - สิงหาคม)

ฉบับที่ 3 ตีพิมพ์เผยแพร่ (เดือนกันยายน - ธันวาคม)

บทความที่ส่งมาตีพิมพ์ต้องไม่เคยเผยแพร่ในวารสาร หรือสิ่งพิมพ์ใดมาก่อน และไม่อยู่ในระหว่างพิจารณาของวารสารหรือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ

ประเภทของผลงานที่ตีพิมพ์ ได้แก่ บทความวิจัย (Research article) บทความวิชาการ (Academic article) และบทแนะนำหนังสือ (Book Review) ทางด้านสังคมศาสตร์ ที่ครอบคลุมสาขาวิชาดังต่อไปนี้

- สังคมวิทยา
- รัฐศาสตร์
- รัฐประศาสนศาสตร์
- ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
- นิติศาสตร์
- การพัฒนา
- ประวัติศาสตร์
- และสาขาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

โดยบทความทุกบทความจะต้องผ่านการพิจารณาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer-review) จำนวน 3 ท่าน ตามเกณฑ์ที่กำหนดในลักษณะปกปิดข้อมูลทั้งสองฝ่าย (Double-blind peer review) บทความจำเป็นต้องผ่านเกณฑ์การประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ 2 ใน 3 ท่าน จึงถือได้ว่าผ่านเกณฑ์การประเมินการตีพิมพ์บทความ และจำเป็นต้องปรับแก้บทความตามข้อคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและกองบรรณาธิการ จนกว่าบทความเสร็จสมบูรณ์ ทางกองบรรณาธิการจึงดำเนินการออกใบตอบรับการตีพิมพ์และนำบทความเข้าสู่กระบวนการตีพิมพ์วารสารฯ

การส่งต้นฉบับ

1. ภาษา พิมพ์ต้นฉบับเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษก็ได้ การใช้ ภาษาไทยให้ยึดหลักการใช้คำศัพท์ และการเขียนทับศัพท์ ภาษาอังกฤษตามหลักของราชบัณฑิตยสถาน ภาษาอังกฤษให้ใช้ตัวเล็ก ทั้งหมด ยกเว้นชื่อเฉพาะ ถ้าต้นฉบับเป็นภาษาอังกฤษควรได้รับการตรวจสอบความถูกต้องด้านการใช้ภาษา จากผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษก่อน และการเขียนผลการวิจัย วารสารกำหนดให้ใช้ค่าทางสถิติ ค่าเฉลี่ย ด้วยสัญลักษณ์เป็นตัว "M" และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน "SD"

2. รูปแบบต้นฉบับ ใช้กระดาษ A4 พิมพ์ห่างจากขอบกระดาษบน 2.5 เซนติเมตร ล่าง ซ้าย ขวา 2.0 เซนติเมตร จัดรูปแบบ 1 คอลัมน์

3. ชนิดและขนาดตัวอักษร ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษให้ ใช้ตัวอักษร THSarabunPSK ซึ่งขนาด ตัวอักษร มีดังนี้

- ชื่อเรื่อง ใช้ ตัวอักษรขนาด 18pt.ตัวหนา
- ชื่อ-สกุลผู้นิพนธ์ ใช้ ตัวอักษรขนาด 15pt.ตัวปกติ
- หัวข้อหลักใช้ตัวอักษรขนาด15pt. ตัวหนา
- เนื้อเรื่องในหัวข้อหลักและหัวข้อรองใช้ ตัวอักษรขนาด 15pt. ตัวปกติ
- เเงอรรรหน้าแรกที่เป็นชื่อ-สกุลตำแหน่งทางวิชาการหน่วยงานตนและสังกัดของผู้นิพนธ์ใช้ ตัวอักษรขนาด 14 pt. ตัวปกติ

4. จำนวนหน้า ความยาวของบทความไม่ควรเกิน 15 หน้า รวมตาราง ภาพประกอบ รูปภาพ และเอกสารอ้างอิง ทั้งนี้ ภาพประกอบ ควรมีความชัดเจน มีคำบรรยายใต้ภาพประกอบ ภาพขั้นตอน ภาพกรอบแนวคิด ควรเป็นภาพที่วาดขึ้นใหม่ ห้ามคัดลอก/ตัด วางที่หน้าบทความ การนำเสนอตาราง ต้องมีชื่อตารางด้านบนในทุกตาราง

5. การส่ง ส่งfile ที่เว็บไซต์ วารสารสังคมศาสตร์ศึกษา

- https://so12.tci-thaijo.org/index.php/j_ssp

บทความวิจัยและบทความวิทยานิพนธ์ ประกอบด้วยหัวข้อและจัดเรียงลำดับดังนี้

1. ชื่อเรื่องภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
2. ชื่อ-สกุลผู้นิพนธ์ทุกคน สังกัด ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)
4. บทคัดย่อภาษาไทย (บทคัดย่อมีความยาวไม่ควรเกิน 350 คำ)
5. คำสำคัญภาษาไทย
6. บทคัดย่อภาษาอังกฤษ (บทคัดย่อมีความยาวไม่ควรเกิน 350 คำ)
7. คำสำคัญภาษาอังกฤษ (Keyword)

8. บทนำ
9. วัตถุประสงค์การวิจัย
10. สมมุติฐานการวิจัย (ถ้ามี)
11. วิธีการวิจัย (ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ตัวแปร เครื่องมือการดำเนินการวิจัย หรือการทดลอง การวิเคราะห์ข้อมูล)
12. ผลการวิจัย
13. อภิปรายผลการวิจัย
14. ข้อเสนอแนะ
15. เอกสารอ้างอิง

บทความทั่วไป ประกอบด้วยหัวข้อและจัดเรียงลำดับดังนี้

1. ชื่อเรื่องภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
2. ชื่อ-สกุลผู้นิพนธ์ สังกัด ทุกคนภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
3. จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)
4. บทคัดย่อภาษาไทย (บทคัดย่อมีความยาวไม่ควรเกิน 350 คำ)
5. คำสำคัญภาษาไทย
6. บทคัดย่อภาษาอังกฤษ (บทคัดย่อมีความยาวไม่ควรเกิน 350 คำ)
7. คำสำคัญภาษาอังกฤษ (Keyword)
8. บทนำ
9. เนื้อหา
10. บทสรุป
11. เอกสารอ้างอิง

ลิขสิทธิ์ในบทความที่ตีพิมพ์ในวารสาร:

บทความที่ได้ลงตีพิมพ์ในวารสารเป็นลิขสิทธิ์ของ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

หมายเหตุ : 1. ผู้นิพนธ์ต้องดำเนินการตามขั้นตอนการส่งบทความให้ครบถ้วนเรียบร้อย กองบรรณาธิการจึงจะตรวจสอบความถูกต้องเบื้องต้น หากมีข้อเสนอแนะหรือคำแนะนำเบื้องต้นให้ผู้นิพนธ์ปรับแก้ ผู้นิพนธ์จะต้องแก้ไขตามข้อเสนอแนะเบื้องต้นก่อน จึงจะนำบทความเสนอ

ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาต่อไป หากตรวจสอบแล้วพบว่าไม่เป็นไปตามที่กำหนด วารสารฯ จะไม่รับบทความเข้าสู่กระบวนการต่อไป

2. บทความแต่ละเรื่องให้เวลาในการพิจารณาประมาณ 2 เดือนขึ้นไป (ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจำนวนและสาขาวิชาของบทความที่เสนอขอลงตีพิมพ์)

3. หากมีการเปลี่ยนแปลงข้อมูลการติดต่อ ต้องแจ้งให้กองบรรณาธิการวารสารสังคมศาสตร์ศึกษา ทราบเพื่อปรับปรุงข้อมูล

4. วารสารสังคมศาสตร์ศึกษา ขอสงวนสิทธิ์ในการพิจารณาตีพิมพ์ หากเกิดปัญหาบรรณาธิการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายมีสิทธิ์ในการยกเลิกตีพิมพ์บทความได้ทันที

การชำระค่าธรรมเนียมการส่งต้นฉบับ

****ไม่จัดเก็บค่าธรรมเนียมในการส่งต้นฉบับ****

รูปแบบและการเขียนเอกสารอ้างอิง

การอ้างอิงแบบแทรกในเนื้อหา

การอ้างอิงแบบแทรกในเนื้อหาเป็นระบบนาม-ปี ให้ข้อมูลผู้แต่ง ปีพิมพ์และ เลขหน้าที่มีข้อความที่อ้างถึง

*กรณีที่ไม่ปรากฏเลขหน้า ให้ลงแค่ชื่อผู้แต่งกับปีพิมพ์ไว้ในวงเล็บเดียวกัน

รูปแบบการอ้างอิงแบบแทรกในเนื้อหา มี 3 รูปแบบ ดังนี้

1. ผู้แต่ง, ปีพิมพ์, เลขหน้า) ไว้ท้ายข้อความที่อ้างอิง

ตัวอย่าง

(สุนทร ปัญญาพงษ์, 2562, น. 27 – 37)

2. ผู้แต่ง (ปีพิมพ์, เลขหน้า) กรณีมีการระบุชื่อผู้แต่งในเนื้อหาแล้ว ไม่ต้องระบุไว้ในวงเล็บท้ายข้อความที่อ้างอิง

ตัวอย่าง

สุนทร ปัญญาพงษ์ (2562, น. 27 – 37)

3. ปีพิมพ์ ผู้แต่ง (เลขหน้า) กรณีมีการระบุปีพิมพ์และผู้แต่งในเนื้อหาแล้ว (ปีพิมพ์และผู้แต่งสามารถสลับที่กันได้) ให้ระบุเฉพาะเลขหน้าที่อ้างถึงในวงเล็บเท่านั้น

ตัวอย่าง

ในปี 2562 สุนทร ปัญญาพงษ์ ได้ให้แนวทางแก้ไขการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านว่า ควรมีการศึกษาการประเมินผลต่อการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน การมีส่วนร่วมของสมาชิกและการสร้างเสริมความเป็นผู้นำของสมาชิกกองทุนโดยเน้นหลักธรรมาภิบาลต่อกองทุน (น. 35)

หลักเกณฑ์ในการลงรายการผู้แต่ง

1. ผู้แต่งชาวไทย

ให้ใส่ชื่อตามด้วยชื่อสกุล โดยไม่ต้องมีเครื่องหมายใด ๆ คั่น ไม่ว่าจะงานเขียนจะเป็นภาษาไทย หรือภาษาต่างประเทศ กรณีผู้แต่งใส่ทั้งชื่อสกุลของตัวเองและสามี ก็ให้ลงรายการตามที่ปรากฏ

2. ผู้แต่งชาวต่างประเทศ

ให้ใส่ชื่อสกุลเท่านั้น ไม่ว่าจะงานเขียนจะเป็นภาษาต่างประเทศหรือภาษาไทย

3. การอ้างอิงเอกสารที่มีผู้แต่ง 1 คน

สำหรับผู้แต่งชาวต่างประเทศลงเฉพาะชื่อสกุล กรณีผู้แต่งชาวไทยลงชื่อตามด้วยชื่อสกุล แม้จะเขียนเป็นภาษาอังกฤษก็ตาม

4. การอ้างอิงเอกสารหนึ่งเรื่องที่มีผู้แต่งหลายคน

4.1 ผู้แต่ง 2 คน

กรณีที่เป็นชาวไทย ใช้ และ คั่นระหว่างชื่อ

กรณีเป็นชาวต่างประเทศ ใช้ and ถ้าชื่อผู้แต่งอยู่ในวงเล็บให้ใช้เครื่องหมาย & แทนคำว่า and

4.2 ผู้แต่ง 3 คนขึ้นไป

กรณีที่มีผู้แต่ง 3 คนหรือมากกว่า 3 คนขึ้นไปลงเฉพาะผู้แต่งคนแรกตามด้วยคำว่า et al. หรือ และคณะสำหรับผู้แต่งชาวไทย

4.3 การอ้างอิงเอกสารมากกว่าหนึ่งเรื่องของผู้แต่งต่างกัน เรียงลำดับตามอักษรชื่อผู้แต่งคั่นด้วยเครื่องหมายอัฒภาค (;) กรณีที่งานทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศถูกอ้างพร้อมกัน **ให้เริ่มเอกสารอ้างอิงภาษาไทยก่อน**

4.4 การอ้างการสื่อสารระหว่างบุคคล/การสัมภาษณ์ การสื่อสารระหว่างบุคคลอาจเป็นจดหมายโต้ตอบส่วนบุคคล บันทึก อีเมล กลุ่มสนทนาหรือกระดานข่าวอิเล็กทรอนิกส์ การสัมภาษณ์หรือสนทนาทางโทรศัพท์ โดยระบุชื่อผู้ที่ถูกสัมภาษณ์ ประเภทของการสื่อสาร และเดือน วันที่, ปี ค.ศ. สำหรับการอ้างอิงที่เป็นภาษาต่างประเทศ ถ้าเป็นการอ้างอิงที่เป็นภาษาไทย ให้ลงชื่อผู้ที่ถูกสัมภาษณ์ ประเภทของการสื่อสาร และวันที่ เดือน ปี พ.ศ. โดยไม่ต้องมีเครื่องหมายใด ๆ คั่น

กรณีไม่มีการเผยแพร่เป็นสาธารณะ ให้เขียนอ้างอิงในเนื้อหาเท่านั้น โดยไม่ต้องใส่เป็นรายการอ้างอิงท้ายเล่ม

ตัวอย่าง

สุภารัตน์ ปราบคะเซ็นทร์ (การสื่อสารส่วนบุคคล, 15 มิถุนายน 2565)

C. Yankowski (personal communication, January 23, 2022)

รายการอ้างอิง

1. รายการผู้แต่ง

1.1 ผู้แต่ง 1 คน ให้ลงชื่อตามที่ปรากฏ (หากไม่มีชื่อผู้แต่งให้ลงชื่อเรื่อง และจัดเรียงตามลำดับอักษรชื่อผู้แต่งหรือชื่อเรื่อง) กรณีชื่อผู้แต่งชาวต่างประเทศมีชื่อกลาง ให้ใส่ชื่อสกุล อักษรย่อชื่อต้น และอักษรย่อชื่อกลาง โดยใส่เครื่องหมายจุลภาค (,) และเว้นวรรค 1 ระยะระหว่างชื่อสกุล และอักษรชื่อต้น

ผู้แต่ง 1 คน

ประมุข ศรีชัยวงษ์

Mayer, R. E.

1.2 ผู้แต่ง 2 คน ให้ลงชื่อผู้แต่งตามที่ปรากฏ ตามด้วยคำว่า “และ” สำหรับงานเขียนภาษาไทย ในงานเขียนภาษาต่างประเทศให้ใส่เครื่องหมายจุลภาค ตามด้วย & นำหน้าชื่อผู้แต่งคนที่สอง

อมตา จงมีสุข และ จุลดิศ คัญทัพ

Pollack, I., & Sunderman, C.

1.3 ผู้แต่ง 3-20 คน ให้ลงชื่อผู้แต่งทุกคน ใส่เครื่องหมายจุลภาคตามด้วย คำว่า “และ” นำหน้าชื่อผู้แต่งคนสุดท้าย สำหรับงานเขียนภาษาไทย หรือ & กรณีที่เป็นงานเขียนภาษาต่างประเทศ

Austin, J., Stevenson, H., & Wei-Skillern, J.

สมจินตนา คำพินิจ, จริยาวัตร คมพยัคฆ์, และ วนิดา ดุรงค์ฤทธิชัย

1.4 ผู้แต่ง 21 คน ขึ้นไป ให้ลงชื่อผู้แต่งคนที่ 1-19 ตามด้วยเครื่องหมายจุลภาคและมหัพภาค 3 จุด (. . .) โดยหน้าและหลังแต่ละจุดต้องเว้นวรรค 1 ระยะ ตามด้วยชื่อผู้แต่งคนสุดท้าย

หนังสือ

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. สำนักพิมพ์.

จุมพจน์ วนิชกุล. (2549). *สารสนเทศเพื่อการเรียนรู้*. สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).

การลงสำนักพิมพ์ให้ใส่โดยใช้รูปแบบสั้น ๆ โดยละคำที่ไม่จำเป็นออก เช่น สำนักพิมพ์ บริษัท Publishers, Co., Inc. และให้คงคำว่า โรงพิมพ์ Press และ Books ไว้

วารสาร

ผู้เขียนบทความ. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. ชื่อวารสาร, ปีที่(ฉบับที่), เลขหน้า.

นิสดารัก เวชยานนท์. (2546). กลยุทธ์ในการบริหารทรัพยากรมนุษย์. รัฐประศาสนศาสตร์, 2(1), 9-39.

บทความในหนังสือพิมพ์

ผู้เขียนบทความ. (วันที่ เดือน ปี). "ชื่อบทความ". ชื่อหนังสือพิมพ์. เลขหน้า.

คึกฤทธิ์ ปราโมช, ม.ร.ว. (12 มกราคม 2537). "ข้าวไกลนา". สยามรัฐ. หน้า 3.

ในกรณีไม่ทราบชื่อผู้เขียนบทความ ให้ลงรายการดังนี้

ชื่อบทความ. (วันที่ เดือน ปี). ชื่อหนังสือพิมพ์. เลขหน้า.

ริมฝั่งแม่น้ำมูล ความขัดแย้งที่ยังไม่จบสิ้น. (22 พฤษภาคม 2537). มติชน. หน้า 21.

วิทยานิพนธ์

ผู้เขียนวิทยานิพนธ์. (ปีที่พิมพ์). ชื่อวิทยานิพนธ์. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทหรือปริญญาตรี หรือ วิทยานิพนธ์ปริญญาเอก]. มหาวิทยาลัย.

กนกวรรณ ภิบาลสุข. (2534). ปัจจัยที่มีผลต่อความเต็มใจที่จะจ่ายค่าบริการบำบัดน้ำเสียของประชาชนในกรุงเทพมหานคร. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. มหาวิทยาลัยมหิดล.

แหล่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

ชื่อผู้แต่ง. (ปี, วัน เดือนที่เผยแพร่). ชื่อเรื่อง. ชื่อเว็บไซต์. URL

(กรณีที่มิใช่เฉพาะปี พ.ศ. หรือ ค.ศ. ให้ใส่เฉพาะปี เท่านั้น)

(กรณีที่ผู้แต่งและชื่อเว็บไซต์เป็นชื่อเดียวกัน ให้ตัดชื่อเว็บไซต์ออก

ไม่ต้องมีขีดเส้นใต้ URL หรือเว็บไซต์ และไม่ต้องใส่เครื่องหมายห้ภาค (.) หลัง URL หรือเว็บไซต์

กรณีที่มิปรากฏปีที่เผยแพร่ ให้ลงวันที่ค้นข้อมูลแทน

ผู้แต่ง.\(ม.ป.ป.)\ชื่อเรื่อง.\ชื่อเว็บไซต์.\สืบค้นเมื่อวันที่.\จาก\URL

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2568). *การสำรวจภาวะการทำงานของประชากรที่วราชอาณาจักร*
ไตรมาสที่ 4: ตุลาคม – ธันวาคม 2567.

https://www.nso.go.th/nsoweb/nso/survey_detail/9u

World Health Organization. (2018, September 27). *Global status report on alcohol and health 2018*. <https://www.who.int/publications/i/item/9789241565639>

จริยธรรมในการตีพิมพ์ผลงานวิจัยในวารสารทางวิชาการ (Publication Ethics)

บทบาทและหน้าที่ของผู้นิพนธ์ (Duties of authors)

1. การส่งบทความผู้นิพนธ์ต้องเป็นผู้รับรองผลงานว่าเป็นผลงานใหม่ ไม่เคยนำเสนอในรูปแบบproceeding และตีพิมพ์จากที่ใดมาก่อน
2. บทความที่ส่งตีพิมพ์ ผู้นิพนธ์จะต้องนำเสนอรายงานข้อมูลที่เป็นจริงที่เกิดจากการทำวิจัย โดยไม่บิดเบือนข้อมูลหรือให้ข้อมูลที่เป็นเท็จ
3. หากมีการนำผลงานของผู้อื่นมาใช้ในผลงานของผู้นิพนธ์ จะต้องอ้างอิงผลงานของผู้นั้น และปรากฏอยู่ในรายการอ้างอิงท้ายบทความ
4. บทความที่ส่งตีพิมพ์จะต้องเป็นไปตามรูปแบบที่กำหนด ในคำแนะนำของการส่งนิพนธ์ต้นฉบับของวารสาร มิฉะนั้นทางบรรณาธิการจะไม่รับพิจารณาบทความนั้น ๆ
5. บทความที่มีชื่อผู้นิพนธ์ปรากฏอยู่จะต้องเป็นผู้ที่มีส่วนในการดำเนินการวิจัยจริง โดยกองบรรณาธิการจะพิจารณาความเป็นไปได้จากบทความ
6. บทความจะต้องระบุแหล่งทุนที่สนับสนุนในการทำวิจัยนี้ ในกิตติกรรมประกาศ
7. ผู้นิพนธ์จะต้องมีการระบุผลประโยชน์ทับซ้อน (หากมี)
8. ผู้นิพนธ์จะต้องคำนึงถึงจริยธรรมการวิจัย คือต้องไม่ละเมิดหรือคัดลอกผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง ทางซึ่งวารสารได้กำหนดความซ้ำของผลงาน ด้วยโปรแกรม CopyCatch ในเว็บ Thaijo โดยทางวารสารได้กำหนดค่าไว้ในระดับ ไม่เกิน 25%

บทบาทและหน้าที่ของบรรณาธิการวารสาร (Duties of editors)

1. บรรณาธิการวารสารมีหน้าที่ในการพิจารณารูปแบบ ความครบถ้วนสมบูรณ์และคุณภาพ ก่อนเริ่มกระบวนการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารที่รับผิดชอบ
2. บรรณาธิการจะไม่เปิดเผยข้อมูลใด ๆ ในระหว่างช่วงเวลาการประเมินบทความและการตีพิมพ์วารสารฉบับนั้น ๆ แก่บุคคลอื่นที่ไม่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลของผู้นิพนธ์หรือผู้ประเมินบทความ
3. บรรณาธิการจะเป็นผู้ประเมินเบื้องต้นในการตัดสินใจคัดเลือกบทความเข้าสู่กระบวนการตีพิมพ์ และพิจารณาตีพิมพ์บทความที่ผ่านกระบวนการประเมินบทความแล้ว โดยพิจารณาจากผลการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ จากความสำคัญ ความใหม่ ความชัดเจน และความสอดคล้องของเนื้อหา กับนโยบายของวารสารเป็นสำคัญ

4. บรรณาธิการจะไม่ตีพิมพ์บทความที่เคยตีพิมพ์เผยแพร่จากที่อื่นมาแล้วทั้งในรูปแบบของวารสาร หรือ บทความหลังการนำเสนอในที่ประชุมวิชาการฉบับเต็ม (Proceeding)
5. บรรณาธิการจะไม่ปฏิเสธการตีพิมพ์บทความ ที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนดจนกว่าจะมีหลักฐานพิสูจน์ข้อสงสัยเหล่านั้น
6. บรรณาธิการจะไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนใด ๆ กับผู้นิพนธ์ ผู้ประเมินและคณะผู้บริหาร
7. บรรณาธิการจะตรวจสอบการคัดลอกผลงานของผู้อื่น (Plagiarism) ในบทความโดยใช้โปรแกรมที่น่าเชื่อถือได้ และหากมีหลักฐานหรือข้อยืนยันที่ชัดเจนว่ามีการคัดลอกผลงานของผู้อื่น บรรณาธิการจะติดต่อผู้นิพนธ์หลักเพื่อขอคำชี้แจงและหากไม่มีข้อชี้แจงตามหลักทางวิชาการ บรรณาธิการจะปฏิเสธ การตีพิมพ์บทความนั้น ๆ

บทบาทและหน้าที่ของผู้ประเมินบทความ (Duties of reviewers)

1. ผู้ประเมินบทความจะไม่เปิดเผยข้อมูลต่าง ๆ ของบทความและผู้นิพนธ์ แต่บุคคลอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้อง ตลอดระยะเวลาของการประเมิน (Confidentiality)
2. ผู้ประเมินบทความจะต้องไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้นิพนธ์ เช่น เป็นผู้นิพนธ์ร่วม หรืออื่น ๆ ที่จะทำให้ผู้ประเมินไม่สามารถประเมินและให้ข้อเสนอแนะได้อย่างอิสระได้
3. ผู้ประเมินบทความจะประเมินบทความในสาขาวิชาที่มีความเชี่ยวชาญ โดยพิจารณาจากเนื้อหาของบทความ และประเมินบทความโดยพิจารณาจากความสำคัญ ความใหม่ ความชัดเจน และความสอดคล้องของเนื้อหา โดยไม่ใช้ความคิดเห็นส่วนตัวที่ไม่มีข้อมูลทางวิชาการรองรับมาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินบทความ
4. ผู้ประเมินสามารถเสนอแนะผลงานวิจัยที่สำคัญและสอดคล้องกับบทความในกรณีที่ผู้นิพนธ์ไม่ได้อ้างถึง เข้าไปในการประเมินบทความด้วย
5. หากผู้ประเมินพบว่าบทความมีความเหมือน หรือซ้ำซ้อนกับผลงานของผู้อื่นโดยมีหลักฐานชัดเจน ผู้ประเมินสามารถปฏิเสธการตีพิมพ์และแจ้งแก่บรรณาธิการ

*Office of Academic Promotion
and Lifelong Learning
Chaiyaphum Rajabhat University*

สำนักส่งเสริมวิชาการ และจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ